



ประชุมนิทานพระราชนิพนธ์ รัชกาลที่ ๖

ภาค ๒

พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ

นายกมล ณ นคร

ณ ฌาปนสถานกองทัพบก วัดโสมนัสวิหาร

๑๘ สิงหาคม ๒๕๐๕



ประชุมนิทานพระราชนิพนธ์

รัชกาลที่ ๖

ภาค ๒

พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ

นายกมล ณ นคร

ณ ฌาปนสถานกองทัพบก วัดโสมนัสวิหาร

๓๘ สิงหาคม ๒๕๐๕

สงวนลิขสิทธิ์

ห้ามทำซ้ำ ดัดแปลง หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งส่วนหนึ่งส่วนใด
หรือทั้งหมดของหนังสือเล่มนี้ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของการ
คัดลอก เลียนแบบ ทำสำเนา ฯลฯ หรือนำไปเผยแพร่ในรูปแบบใดๆ
นอกจากจะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากกรมศิลปากร

All rights reserved

No part of this book may be reproduced in any
form or by any mean without prior written permission
from the Fine Arts Department.

"ทำซ้ำ" คือ การคัดลอก เลียนแบบ ทำสำเนา ทำแม่พิมพ์ บันทึกเสียง บันทึกภาพ ฯลฯ
จากต้นฉบับ หรือสำเนา หรือจากการโฆษณาในส่วนอื่นเป็นสาระสำคัญ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

หรือ "ดัดแปลง" คือ การทำซ้ำโดยเปลี่ยนรูปแบบ ปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติมงาน ฯลฯ ในส่วนที่เป็น
สาระสำคัญ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

หรือ "เผยแพร่ต่อสาธารณชน" เช่น การแสดง การบรรยาย การจำหน่าย การทำให้ปรากฏ
ด้วยเสียง ด้วยภาพ ฯลฯ หรือโดยวิธีอื่นใด ซึ่งงานที่ได้จัดทำขึ้น

๐ ๐
คานา

เนื่องในการมาปฐกัณฑ์ นายถนอม นนทร ณ มาปฐกัณฑ์ทางกองทัพบก
วัดโสมนัสวิหาร กำหนดงานวันที่ ๓๒ สิงหาคม ๒๕๐๕ นายประยูร นนทร
ผู้เป็นบุตร ได้มาแจ้งความประสงค์กับเจ้าหน้าที่กองวรรณคดีและประวัติ
คำศัพท์ กรมศิลปากร ว่าขอพิมพ์พระสมณทานพรราชบัณฑิตยสภาที่ ๖
เพื่อแจกเป็นอนุสรณ์เนื่องในงาน กรมศิลปากรไม่ขัดข้อง ยินดีอนุญาต
ให้พิมพ์โดยประสงค์

หนังสือประณามท่านพระราชนนทรภักต ๖ น ได้เคยพิมพ์เพิ่มเติม
มาแล้วครั้งหนึ่ง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๒ ในคราวนั้นเป็นการพิมพ์ครั้งที่ ๒ และ
เมื่อพิมพ์ครั้งแรก พระราชวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาดังกร ณ อุทยาน
ราชภักดิ์ทศโยธาในฉนวนโคกทรงพนรคำอธิบายไว้ว่า

“พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชนิพนธ์หนังสือไทยไวยากรณ์ทุกแผนก ในแผนกกวมทั้ง ฉันท ดiction แดงดอนไรแต่เท่านั้น ฉันทกตแต่งกนในภาษาไทยมีก้อย่าง ไคองก้อย่าง แดงดอนก้อย่าง ก็ไคทรงพระราชนิพนธ์ไวยากรณ์ทุกชนิด ด้วยแผนกร้อยแก้วแผนกไคทรงพระราชนิพนธ์ไว้มาก แดงอาจแยกไคเป็นหนังสือหลายประเภท ถ้าเทียบพระราชนิพนธ์ร้อยแก้วบางเรื่องกับกตอนพระราชนิพนธ์บางแห่ง ก็เห็นไคความลักษณะทางไคองกนมาก เป็นคณา คำว่าในไคราชหาวรังไม้มดกษณรของกนด้วย ยชนมคณแมกกับฉันทซึ่งวาร์ดซึ่งเป็นคำกถาของกนกวณ จะหาหวเรียงเรียงด้อยคำอนแบบของนกรบณนคไค หรือพระ

ราชันพรชัยแก้วจึงเป็นเรื่องแต่งธรรมดาหรือฉันทกถาว่าพุทธคำสอน ภาวนิก
เหตวนัน ย่อมเป็นหนังสือทางธรรมาศรัยกันข้ามกับนักบวชอื่น หรือกตชนซึ่ง
เข้าให้เกิดความหวั่นระเป็นควอย่าง

ธรรมคานักประพันธ์ เมื่อถนัดทางใดก็นักกระทำโดยผู้แต่ทางนั้น
ถ้าจะแต่งหนังสือออกทางออกไป อย่างว่าแต่งกันข้าม ถึงเพียงแต่คิด
ทางที่คุ้นเท่านั้น ก็ไปไม่ใคร่ได้ แต่พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๖ ม่วงกว้าง
แทบจะโอบทั่วไปทุกประเภทแห่งการแต่งหนังสือไทย มีลักษณะแปลกเพี้ยน
ห่างไกลกันโดยประการที่แต่งมาแล้ว จนทำให้คิดกันว่าบุรุษซึ่งมี
ความชำนาญกว้างขวางทั่วถึง ไปทุกแขนงแห่งการแต่งหนังสือไทยนั้น
น้อยนัก

ผู้คุ้นกับนักประพันธ์พระราชนิพนธ์บางเรื่องมารวมไว้ รุณานันทว่า
“พระนิพนธ์พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๖” เดิมเป็นเล่ม ๑ ยังมีเล่ม ๒
แต่เล่มอื่น ๆ คือไป ซึ่งจะได้อรรถาธิบายพิพิศคามโอกาสอันควร ในภายหน้า
นิทานรัตนโคตรพระราชนิพนธ์ ในสมัยทรงครองอำนาจมรรณโฆหนุหนง
พระราชนิพนธ์ว่า “ทวีปญญาสโมส” มีเจ้านายเสวยราชการเป็น
สมารักเป็นอันมาก ในเวลานั้นยังไม่ได้เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ ยัง
ทรงพระอิศริยยศอยู่ในตำแหน่งสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ประทับอยู่ที่
พระราชวังสราญรมย์ จึงโปรดเกล้าฯ ให้ไร่องวดสราญรมย์เป็นสำนักของ
สโมส สโมสได้ออกหนังสือพิมพ์รายเดือนชื่อว่า “ทวีปญญา” ได้ทรง
รักพระนิพนธ์ทุกในทางแต่งหนังสือ ให้เรียบเรียงเรื่องต่าง ๆ แต่งพิมพ์ถวาย
ท่าน แต่ทรงพระราชนิพนธ์มากกว่าผู้อื่น หนังสือซึ่งผู้อื่นแต่งนั้น ย่อม
จริงก็บอกพระเนตรหรือทรงแก้ไขก่อนส่งถึงพิมพ์แทบจะทรงน เพราะฉะนั้น

ถึงแม้จะมีราชการในพระองค์เป็นเจ้าหน้าที ก็เต็มใจว่าทรงจัดเองแทบ
ทั้งต้น เว้นแต่เมื่อเวลาเสด็จพระราชดำเนินทางไกลแรมหลายเดือน (เช่น
มณฑลพายัพของไม้นางรถไฟ) จึงได้พระราชทานมอบการไว้แก่ผู้
ทรงไว้พระราชฤทัยให้จัดออกหนังสือไป โดยจำพวกจดเวลาที่เสด็จไม่อยู่
ครั้งบาง แยกเป็นเรณุนกน้อย นิตานแต่เรื่องชนิดอื่นๆ ที่ทรงพระราช-
นิพนธ์ในครั้งนั้น ดังพระอภิไธยวงศ์ฯ กัม ทรงใช้นามอื่น ๆ แต่พอเป็น
ที่หมายก็มาก นามเหล่านั้นทรงใช้หลายนาม จำเพาะในทวีปบุญญา
“น้อยดา” “อุครพ” “นายแก้วนายขวัญ” เป็นต้น ภายหลังด้วย
ทวีปบุญญาจะโคตรงใช้นามอื่น ๆ อีกหลายนาม การที่ทรงใช้นามหลาย
นามนั้น คงจะเป็นเพราะธรรมเนียมตามท่านหนังสือ ถ้าเห็นเรื่องไหนคัดลอก
ท้ายด้วยแต่หรือเทียบวรรณช่วยได้ตาม การที่นามแปลก ๆ ออกมา
จึงเป็นเครื่องช่วยให้ทายแต่เทียบด้วยตน เป็นเครื่องส่งนุกลอย่างหนึ่ง อีก
อย่างหนึ่งซึ่งเกิดว่าเดิมคงพระราชฤทัยจะใช้นามหนึ่งสำหรับหนังสืออย่าง
หนึ่ง เป็นคนว่า “น้อยดา” สำหรับนิตานชนิดหนึ่ง “นายแก้วนายขวัญ”
สำหรับนิตานอีกชนิดหนึ่ง “พนแพตม” สำหรับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทหารเรือ
“ศรีอยุธยา” สำหรับเรื่องละครคณะนั้น เป็นต้น ความที่พระราชฤทัยเช่น
นี้ค่อนข้างเปลี่ยนแปลงไปบ้าง แต่โดยมากเป็นเรณุนกน้อย

การรวบรวมหนังสือชุดนี้เก็บตามประเภทหนังสือ แยกนิตานไว้พวก
หนึ่ง แลหนังสือธรรมมีลักษณะอย่างอื่นก็แยกไว้เป็นพวก ๆ ไป มิได้เอา
พระนามที่ทรงใช้ ในเวลาที่ทรงพระราชนิพนธ์นั้นเป็นประมาณ ดังปรากฏใน
เล่มนี้ แลจะเห็นได้ ในเล่มหลัง ๆ คือไป”

นิตานพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทั้งหมด

รวมในหนังสือ กรมศิลปากรได้รวบรวมจากหนังสือพิมพ์รายเดือนชื่อ
 “หนังสือพิมพ์” ได้คัดเลือกเรื่องที่แปลกออกไปจากที่เคยพิมพ์มาแล้วใน
 ภาศที่ ๓ รวม ๓ เรื่อง และในการพิมพ์คราวนี้ได้ได้พระนามแฝงไว้ท้าย
 เรื่องแต่ละเรื่องด้วย เพื่อท่านผู้อ่านจะได้ทราบว่าพระนามแฝงของพระ-
 บาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงไว้ ในการประพันธ์หนังสือเล่ม
 หดายพระนามต่าง ๆ กัน

กรมศิลปากรขออนุโมทนาในกุศลบุญราศีที่กษัตริยานุปทานที่เจ้าภาพ
 ได้บำเพ็ญอุทิศแด่ นายกถิน ณ นคร ตลอดจนให้ตีพิมพ์หนังสือออก
 แจกจ่ายเป็นกุศลสาธารณประโยชน์ ขอกุศลทั้งนั้นจงบันดาลให้ นายกถิน
 ณ นคร ผู้ดวงดั่ง จงประสบแต่ความสุขสมบุญมงคลความควรแก่กตัตถิยธรรมทั้ง
 เจดจำนงของเจ้าภาพทุกประการ เทอญ.

กรมศิลปากร

๒๐ กรกฎาคม ๒๕๐๕

ลำดับบรรพชนของ นายกลิ่น ณ นคร

ตามหนังสือวงศ์สกุล ณ นคร มีลำดับบรรพชนของ นายกลิ่น ณ นคร
ดังต่อไปนี้

สายสกุล ณ นคร

(นามผู้สืบสกุล)

(นามภริยา)

เจ้าพระยาธรรมมนตร์
—เจ้าพระยานคร (พัฒน์)

คุณหนูเล็กหรือเจ้าจอมปราง จิดา
เจ้านครและหม่อมทองเพ็ญ

เจ้าพระยาศรีธรรมมาโสกราช
—เจ้าพระยานคร (น้อย)

ท่านผู้หญิงอิน จิดาพระยาพินาศ
อัคร ราชนิกุล ณ บางช้าง

เจ้าพระยาศรีธรรมมาโสกราช
—เจ้าพระยานคร (น้อยกลาง)

ท่านผู้หญิง ม.ร.ว. หญิง จิดาหม่อม
เจ้าจันทร์โอรสเจ้าฟ้ากรมหมื่น
นรินทรรัตนเรศ

เจ้าพระยาธรรมมนตร์
—เจ้าพระยานคร (หนูพร้อม)

ท่านนาก เรือสำเภาเมืองกำเนิดคนพคุณ

นายกลิ่น

นางเขื่อน จิดาพระยาสมุทรสาคร
นุรักษ์ (สุด บุณนาค)



นายกลั่น ณ นคร

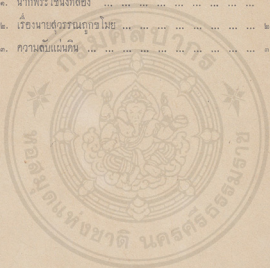
ชาติ ๓ พฤษภาคม ๒๔๒๓

มรณะ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๐๕

สารบัญ

หน้า

๑. นากพระโขนงทั้งสอง	๑
๒. เรื่องนายสุวรรณถูกขโมย	๒๐
๓. ความลับแผ่นดิน	๓๔



๑. นากพระโขนงที่สอง

ทางทงหลายบางทงได้ทราบบางบางทงว่า เมื่อไม่นานมานี้เกิด
เกิดเรื่องประหลาดเกิดขึ้นเรื่องหนึ่ง แต่เพราะเป็นข่าวเล่าต่อกันนอก ๆ
ไม่ได้ลงหนังสือพิมพ์ทำให้เราเข้าใจว่า คงมีอยู่หลายทงที่ไม่ได้
ทราบเรื่องเลย หรือทราบแต่ผิวเผิน เพราะฉะนั้นเราควรจะ
ออกจะไม่เป็นการรบกวนใคร อีกประการหนึ่งเราเห็นว่า มัน
น้อยคนทงทราบเรื่องราวตลอด การเกิดมีนากพระโขนงใหม่อีกคน
หนึ่ง แต่บางคนก็เพียงได้บางทงมีทราบอยู่หลายทง แต่ทงทราบว่า
ทำไมบางคนจึงเข้าไปในทงจะไม่มีคน ตัวเราเป็นนากทราบเรื่องราว
ตลอดทงหนึ่ง เพราะฉะนั้นเราให้ท่านคงเข้าไป

เมื่อต้องเข้ามาในแล้ว นากเราออกทงว่าเกิดมีนากคนใหม่
ทงพระโขนง บางปากก็กล่าวว่ามีคำคนคือคนนากทงหรือตอนมา
มากแล้วมันกลับมาเที่ยวหลอกหลอนคนใหม่ บางปากก็กล่าวว่ามันเป็นคำ
ใหม่หรือนากเหมือนกัน แต่ภายหลังได้ความว่ามีคำคนมีเห็นความที่ใกล้ ๆ
บ้านของพันโรคนั้น พันโรคนั้นเป็นคนมีเงินอยู่บางมกรรยาชื่อนาก
ภรรยาคนดังแก่กรรมได้แล้วประมาณปีเศษ มันภรรยาอยู่ด้วยคน
พันโรคนั้นมีความคิดจะหาภรรยาใหม่ แต่ไม่มีหญิงใดกล้าเป็นภรรยาพันโรคนั้น
โดยเหตุที่ทราบข่าวอยู่แล้วว่ามีคำคนบ้านนั้น นากภรรยาเก่าของพันโรคนั้น
นั้นคนในแถวนี้ทราบอยู่ทงทงว่า เมื่อเวลามันชดอยู่เป็นหมู่หนึ่งมาก และ

เมื่อจะถึงแก่กรรมได้กล่าวไว้ว่า ถ้าฉันภรรยาใหม่จะเป็นมีคำมาออก
เพราะฉนั้นคนทั้งหลายจึงลงใจเห็นกันหมด ว่ามีคำนั้นคงจะเป็นมีคำ
ของนางแน่ มีคำนั้นทำประโยชน์ให้กับพินโรคมาก เวลาถึงคนม
เห็นเขียวเคียนยุบมคอกกระบือรองพินโรคหนึ่ง ๆ และครึ่งหนึ่งเหมือนนุราย
จะมาถึงก็มีคำนั้นทำให้พินโรคหนึ่งไป เพราะโดยนึ่ง
รองของชนทรมคอก และช่วยศึกษาให้พินโรคเต็ม ๆ กันทุกคน

ในเวลานั้นยทราบเรือนแฉ่มอยู่ต้องจำพวก พวกหนึ่งเชื่อว่า
มีคำจริงออกพวกหนึ่งไม่ออกความเห็นเฉย พังแฉ่มจึงมุ่งไปคนอยู่คน
เดียวที่ราชเจ้าทราบแน่ว่าไม่อยู่ในจำพวกทั้งสองจึงกล่าวแฉ่ม ก็สมัคร
ของราชเจ้าคนหนึ่ง ซึ่งในทณราชเจ้าจะเรียกว่านายทองอิน นายทองอิน
เป็นคนมีสติปัญญาไหวพริบมาก ทั้งมีความรักด้วย ซึ่งทำให้หญิงรักเขา
ประหลาดใจมากกว่าไม่ทำราชการในกระทรวงหนึ่งกระทรวงใดเลย อีก
ประการหนึ่งมิใช่ทราบอยู่โดยมากกว่านายทองอินทำการหาเลี้ยงชีพอย่างไร
เราไม่ได้คำราย ไม่ได้เป็นหมอดความ และดูเหมือนไม่ได้ทำอะไรเลย แต่
ก็มานอนอยู่สบายและมีเงินใช้พอเสมอ ราชเจ้าขอทราบความลับในเรือนให้
ท่านทั้ง (ราชเจ้าได้รับอนุญาตของนายทองอินแล้วให้ขยาย) นายทองอิน
นั้นทำการคล้ายพ่อกระเวนลับ ก็เป็นผู้ตั้งข่าวต่าง ๆ โดยทางเงี้ยว ๆ
บรรดาพวกนักเงี้ยวสำคัญ ๆ ที่นายทองอินไม่รู้จักนั้นน้อย แต่นักเงี้ยว
นั้นไม่มีใครรู้จักนายทองอิน เพราะเราชำนาญในการปลอมคน ราชเจ้า
เองได้เคยเห็นเราปลอมคนหลายครั้งจึงรู้ได้ว่าปลอมคืออย่างไร ถ้าองเรา
ได้ปลอมคนแล้วเป็นไม้มืดของจริงเลย เราได้เคยช่วยราชการกองกระเวน
ลับมาหลายครั้งแล้ว ครึ่งหนึ่งเราปลอมเป็นญวนเข้าไปในบ้านญวนตามเดิน

อยู่ใกล้ ๆ บ้านพันโรคเด่นธ ความที่เจ้ากนหนศวทนต์โรคเองก็เชื่อว่าเป็นม
 รของเมี่ยงแตกกาย คนอื่นก็เชื่อเช่นนั้นทุกคน ก็ถ้าเจ้ากนททำหลอกผมผมคง
 ใจไมพพันโรคมันมีรอยเขียนนานแล้วหรือ เพราะคนคงไม่คิดจับ นัว
 กัดฉกกันเสียหมด แล้วคงพ่นมันคนจะไปไมกระบือเจ้าผ่นนงรอง
 เอะอะรอนจอนอัยไมคองท่นไป”

“ถ้าเจ้าไมพ่นนรทากอดอูบายแก่งรอนนเดียเอง ท่นทงกอน
 จำให้พันโรควางใจว่าผ่นเจ้ากระบือ จะไดไมรักษาให้ทวดร่น เช่น
 นไมไดหรือ”

นายทองอินทยกท่นายม แล้วตอบว่า “ถูก ถูก เออใช้ความคิด
 บางอยางนถจะคิ คิวผ่นนถาไมผ่นเถยใจบางกระเจยเชอควแะความ
 ฉดาครของทวนเกินไป บางทจะททำให้เสียการได ทพอดททกรนทวงนถ
 ทเคยว อัยไมพ่นนรทากอดอูบายได แต่ความอยู่อยางท่น
 คอคงแกเจมไดใจไมไปแล้ว ยังไมนใครคิครไมกระบือของทนต์โรค
 อักเจย การกทอจยวนมาแล้วเกอบทงเคอนได เพราะฉะนผ่นคคความา
 กัดจะไมไร ไมเสียแล้ว”

ซาเจ้าจณถามร่นว่า “ทพอกไปคิเรว่ากระไรกันเจ้า แกรุใหม่”

นายทองอินทตอบว่า “ผ่นคคแล้ว ได้ความว่าค่นผ่นเจ้ากรมท่น
 ไมเห็นผ่นเหตุฉำคญพทททานจะไรผ่นผ่นของรอนท่น อักประการท่นเจอดาน
 ท่นก่าจมีนรระมากททานผ่นนพระมากท่นว่าไป ประเคียวกคิจะทงท่น
 ประเคียวกคิปล้นโรงพยาบาลทตทระเวณ ประเคียวยกกับทตทระเวณ โอ้ย
 อัยททานระผ่นผ่นนรจางวนนเดียจรง ๆ มันจางไมรูกกอดจเรงไดเทากร่นา
 เจ้าเจย”

ข้าพเจ้าได้ฟังนกหัวเราะไม่ได้ เพราะทราบดีอยู่แล้วว่านายทองอิน
ไม่ชอบท่านเจ้ากรมกองตระเวนเพียงเท่าใด แต่ข้าพเจ้าแกล้งพูดขึ้นว่า
ถึงอย่างนกเถอะ ถ้าแก่เห็นเป็นการสำคัญจริง ๆ แลควรจะไปคัดเตือน
ท่านปลัดกรมให้มาความจนเด่นของท่านเจ้ากรมตองคู่ดักที่ คู่หรือว่า กรม
กองตระเวนจะมีความเห็นอย่างไรในเรื่องนี้

นายทองอินหัวเราะเป็นทีเยาะ ๆ แล้วตอบว่า “จะต้องไปบอกไป
เล่าเขาให้เสียเวลาทำไม ฉันทกรแล้วท่านเจ้ากรมจะว่าอะไร ท่านเจ้า
ประคุณกงนางเลาะ ใคร่กก ๆ อยู่ดักครุหนึ่งแล้วพูดเหมือนใครเองทพนครดอด
ต้องเห็นกลอดแล้วว่า ไม่มีคนอื่นจะเข้าพวกกทพกรคิดทำร้ายพดตระเวนคิด
ปล้นท่านนุ โห่ญบ้าน แลวกมค่าง ให้จับ ใคร ๆ ไม่ว่าผู้แก่แก่จะจับได้
พอให้เป็นควมแ่งได้ขุนพมกแล้วกัน มันจะเดินอยู่ไหน ๆ ก็ได้จับมันเรา
คนหนึ่งกแล้วกัน แล้วยุทธนาเรากไปชำระกันเองแหละ เมื่อชายนนพรุชก
กระหือรือมัน ถ้าเขาปลอญมัน ๆ ไม่มีมีความผิดก็แล้วไป เราจับดงดัย
ค่างหาก แบบสำคัญของพดตระเวนมีอยู่อย่างหนึ่ง คือ ถ้าเกิดเหคุอะไร
จนจับทหารไวกกอนเป็นนค ถ้าพดกทำไมมีทหารอยู่ใกล้ ๆ กทพเจกเดี่ยวดัก
ต้องด่ามคนพดเป็นขวญมื่อ”

ข้าพเจ้าจึงถามว่า “ก็ถ้อยอย่างนั้นแหละทำอะไรเล่า แลจะนั่งเฉยไม่
ทำอะไรเลยหรือ”

นายทองอินนครทองอยู่ประเดี๋ยวหนึ่งแล้วตอบว่า “ถ้าจะว่าไปโดย
จริงเรื่องนกไม่เกยวข้องอะไรกับควมฉัน แต่เวลานว่างงานอยู่ต้องไปบางพระ
โรงง ไปดื่บกินเด่นดนุก ๆ ก็ได้ แลจะไปด้วยหรือ”

ข้าพเจ้ารีบโดยทันท เพราะข้าพเจ้าได้เคยไปกับนายทองอินบ้าง

แล้วบางครั้งในเวลาเราไปสู้กับการต่าง ๆ และบางครั้งก็ได้รับความ
 อดทนของข้าพเจ้าได้อย่างไร ๆ ก็ความของอินเป็นเรอได้แน่ว่าข้าพเจ้า
 ไม่เป็นคนปากพล่อย ถึงใดเรายังไม่อนุญาตให้ขยายเป็นไม่ขยายเป็นอัน
 ชาติ เพราะฉะนั้นนายของอินจึงเรียกข้าพเจ้าไปเป็นเพื่อนหนึ่ง ๆ

พอได้ตกลงกันว่าจะไปบางพระโธมแล้ว รุ่งเช้าของอินกับ
 ข้าพเจ้าก็พากันขึ้นรถไฟเข้าไป เมื่อถึงบางพระโธมแล้ว นายของอินก็ยัง
 หาคงไปบ้านพันไรต์ไม่ แต่ไปเที่ยวเล่นที่นาบ้านในเรือนมา
 ดังเกิดคุณความดีเห็นเรอเห็นว่าแบบคำจริงนากปรยาพันไรต์ของอิน ไม่
 มีใครตั้งด้วยใจเราเป็นเรอ การที่จับด้วยคนชาวบ้านนั้นไม่ได้เรอ
 ราวอะไรมากมายจนไปกวาดที่เรอที่อยู่อแล้ว น้อยอย่างหนึ่งซึ่งข้าพเจ้า
 เองไม่เห็นเป็นหรือสำคัญ คือ

เพื่อนบ้านของพันไรต์คนหนึ่งชื่อนายเปรมกล่าวว่า ครั้งหนึ่งพันไรต์ได้
 รับหนังสือมาว่า ในการที่นาครั้งนั้นมีความประสงค์อย่างอื่น นอกจาก
 จะทำประโยชน์ให้พันไรต์ เพราะฉะนั้นพันไรต์และบุตรพันไรต์ทั้ง ๒ คนไม่
 ต้องกังวลอะไรเลย คงจะไม่ทำรายคนทั้งสามคน แต่ถ้านั้นไรต์ก็คมี
 ปรยาใหม่คงได้เห็นคน ในท้ายหนังสือหนึ่งลงนาม "นากปรยา" นาย
 ของอินเมื่อได้พบนายเปรมเจ้าเช่นนี้ แล้วจึงเรียกรู้ข้าพเจ้าเห็นได้ว่าเรา
 เห็นเรอนเป็นหรือสำคัญอย่างหนึ่ง เราถามนายเปรมว่า "หนังสือฉบับนั้น
 แก่ได้เห็นหรือเปล่า?"

นายเปรมตอบว่า "ได้เห็น"

"แก้อาจารย์มีหรือ?"

"ฉันไม่ใคร่รับ"

“แกได้รู้จักกับนากหรือเปล่า?”

“รู้จัก รอรบ ผมไปมาหาพินไรค์อยู่บ่อย ๆ”

“แกหรือไม่ว่า นากนั้นเรียนหนังสือเป็นหรือไม่เป็น?”

“ผมไม่แน่ใจ แต่เข้าใจว่าเรียนไม่เป็น ผมไม่เคยเห็นเขาเรียนเลย”

“คนในบ้านพินไรค์ใครเรียนหนังสือเป็นบ้าง?”

“ตัวพินไรค์เองเขาก็เรียนได้บ้างนิดหน่อย แต่เขามักอาศัยพ่อ”

“พ่อชื่ออะไร?”

“พ่อร์ม คือลูกคนใหญ่พินไรค์ รอรบ”

“อ้อ ก็ถามชื่อในหนังสือเพิ่มเติมหน่อยพ่อร์มใหม่?”

นายเปรนนักอยู่ประเดี๋ยวหนึ่งแล้วตอบว่า

“มันไม่ได้ใคร่ใจสังเกต”

“ถามใครเรียนหนังสือได้อีกบ้างไหม?”

“พ่อร์มของพ่อร์มเขาก็เรียนได้บ้างนิดหน่อย รอรบ”

“แกรู้ไหมว่าหนังสือบนพินไรค์ยังเก็บไว้อะไร?”

“ผมไม่ทราบ”

“เออ เจ้ารบนะ อายุเท่าไร?”

“เห็นจะใกล้ ๑๕-๑๖ รอรบ พ่อร์มเขื่อนกว่าพ่อร์ม ๒ ปี”

“ในเรือนพินไรค์จะมีเมียใหม่นะเจ้าลูก ๒ คนว่ากระไรบ้าง?”

“ผมได้ยินพ่อร์มพูดอยู่ว่าไม่อยากจะให้พ่อร์มเมียใหม่ เขาคิดว่าเรื่อง

ทรพยต์มันชั่ว รอรบ เมื่อนานขึ้นเอง เขายังพูดกับเจ้าปรี๊ดลูกกระผมว่า

เขาได้ใจนักหนาอยากหาหน่อกล้วยงั้น ผมจึงจะคิดจะพาเขาไปเป็นเมียพ่อ

แล้วกรวณเจ้าปรี๊ดให้ไปคู่กับตัวกัน รอรบ”

“เมื่อรวมกันหนึ่งเวลาไร แก่จำได้ไหม?”

“เวลาพลบค่ำ หรือ แรกเจ้าปรกกลไม้ไผ่ไปทันที พอธรมเราออก
ว่าแจ้งเรากำลังจะมารับ พอคอนกต่างกันเมื่อสมควรเราไปนอน เจ้าต้องคน
จึงได้พากันไป”

“แล้วเมื่อไรจึงได้กลับมา?”

“คืนหรือวัน ผมไม่ทราบแน่ชัดทุกวันนี้”

“เจ้าปรกเคยไปกับเจ้าธรมหลายหนหรือ?”

“ผมทราบเห็นสัก ๒ หน หรือ ๓ หน แต่จะไปด้วยกันสักกี่หน
แน่ ผมก็ไม่ทราบ เจ้าปรกของกรรมพณ ผมมัน ๆ อยู่ยาวนานก็จะได้คน
ครอบครองจากกันนัก ผมสงสัยว่าจะไปคิดผูกพันที่ไหนแน่แน่ แต่ได้
เพียงเท่านั้น ผมก็ไม่ว่า ผมกลัวมันจะไปพบเพื่อนฝูงได้เพื่อ จะพอสยให้
ความเต็มมาถึกรรมพณด้วย”

นายทองอินพอกหน้าแดงกึ่งหน้ากับนายเปรมเรื่องอื่น ๆ คือไปฮัก
ตามต้นควรพอไม่ให้เกิดสงสัยแดงกึ่งกลางจากเรือน เมื่อออกนอกเรือน
นายเปรมแดง นายทองอินยมแดงพูดว่า “พอวัด... ทาทางเห็นจะรอบก
นา เราคิดอ่านไปหาพาพันโรคเองเห็นจะดี”

เดินไปไม่ร้านกักต้งบ้านพันโรค ก่อนเข้าไปหาตัวเจ้าธรมบ้าน
นายทองอินเที่ยวเดินดูตามข้างนอกเสียก่อนจนรอบ ทันทีก็ไม่อะไรมากนัก
มีเรือนฝากระดานสองห้อง รั้วกั้นด้านด้าน รั้วหน้าคณน หอเรือนมีค
แต่ไม่มรั้ว คือคุ่อออกไปอีกห้าก้าวถึงคอกกระบือ คุ่อจะออกไปจากเรือน
ไปคอกกระบือ ต้องข้ามสะพานไม้พอนเดียว คือคอกกระบือออกไปเป็น
ทุ่งนา มีโรงนาอยู่ปลายเขตของพันโรคโรงหนึ่ง บ่าวของพันโรคอาศัยอยู่

เมื่อตรวจนอกบ้านเสร็จแล้วจึงพากันเราไปในบ้าน นายทองอินคงขึ้นไป
 ขอรับประทาน พนโศกก็เชิญนายทองอินกับราชเจ้าเราไปบนเรือน ยก
 เชี่ยนหมากออกมารับให้แล้วเราไปทอดทานมา ให้รับประทาน นาย
 ทองอินมองครุ่น ๆ คิวตักครุ่นแล้วพูดกับราชเจ้าว่า

“บังใจพอลบมานแกล้งบ้ายคอกนะ”

ราชเจ้าพยักหน้า นายทองอินถามราชเจ้าว่า “แกล้งเห็นอะไร
 ประหลาดในมาใหม่” ราชเจ้ารับว่าราชเจ้าไม่เห็น นายทองอินม่นแล้ว
 กรณออกไปทางมุมห้องทงกันอยู่ในเวลานั้น ราชเจ้าแลตามไปจึงเห็นกระตัง
 ง้องดำมกระตัง มีรองกันแฉะร่นหมักกับน้ำรูปักอยู่ด้วย ราชเจ้าก็จะ
 ตามนายทองอินว่าแปลว่ากระไรกัน พอเวลาผ่านไปพนโศกกับนายธมบุตรก็
 ออกมา นายทองอินก็หันหน้ากับพนโศกเรื่องไรนาละอื่น ๆ แล้วค่อย ๆ
 รักรนาดังเรื่องป้าจ่า ดังเกตุหน้าพนโศกก็ออกเบือในเรือนมาก เมื่อถาม
 อะไรแกก็ตอบไปโดยซัดไม่ได้ และเมื่อแรกแกก็ไม่ได้เล่าอะไรซึ่งเรายังไม่
 ทราบเลย จนนายทองอิน ตามแกล้งม่นไปมาหนักเราจึงได้ความค่อยไป
 ถึก คำถามคำตอบกันไม่กี่ครั้งนราชเจ้าก็จำไม่ได้ถนัด แกล้งเรียนดั่งให้ช่าย
 โกลดตักทจ่าได้คน

นายทองอิน “คนในบ้านแกล้งคน”

พนโศก “ม่นเองกับบุตรต้องคน”

ทองอิน “บาวมกคน”

พนโศก “แต่แรกมต้องตำคน เคียนมเหอแค้นครว

คนเคียว”

ทองอิน “ทำไมถึงอย่างนั้นล่ะ”

พนโสด “คงแค่เกิด — นมหลุดรอรบ”

ทองอิน “อ้อ นาวมนกฉวมหรือ?”

พนโสด “รอรบ นมหนักไปอยู่กระพอนคันการเคี้ยหมครอรบ
ผมกระเทียมไปตามนั้นมา เจ้าถูกผมเรากัช่วย ๆ อยู่มึงคอกอรบ ไม่
ลำบากอะไร”

ทองอิน “ก็ช่วยแก้ทางนางหรือ”

พนโสด “นางผมไม่ค่อยคักเองเลยรอรบ หัน พอสเราเป็นนมเต็ม
ก็มอยู่เต็มอรอรบ อักอย่างหนงเคียวนไม่คองรอน ใจเรงควายเลยรอรบ
เป็นนม ใครกจำเรา กอดคอกเทยง”

ทองอิน “ผมนมคนเห็นมากหรือ?”

พนโสด “เห็นกันหลายคนแฉ้วรอรบ เมื่อวานชนพระพามา
ฉ้วคนคนนอกคอกไปวัดทานก็โดนเคี้ยงแฉ้วกรกราก”

ทองอิน “โดนทไหน?”

พนโสด “ที่คนมระรานทองเรือนรอรบ ผมโดน ช่ายถูกนม
หนักโดนทงต้องคนแฉ้วรอรบ ช่ายนมถูกคนใหญ่ผมหนักวิ่งออกไป
ก็ไม่เห็นอะไร แคโพไปเรย์กฏควายอยู่รอรบ ผมคานออกไปดูทง
ก็ไม่เห็นใคร เห็นแค่เป็นเงา ๆ หายแวบไป”

ทองอิน “เชอแฉ้วยังไรค้อไป?”

พนโสด “คนนมเองแฉ้วรอรบ ช่ายนมไปปลุกผมรอนเฮากระคาย
ดังให้ผมหนง ผมค้อออกดูเห็นเป็นทงต้องผม เห็นช้อยผมทคาย”

ทองอิน “เจ้าผมโดนออกหรือเปล่าว่านมโดนทงต้องผมมาจากไหน?”

พนัโชติ “มันบอกว่ามันนอนอยู่คนเดียวไม่หลับเลยดังกรอกแกรกท
หงศา แฉงหนึ่งเดือนก็กดลงมาข้างถนน รอรบ ”

พนัโชติ “อ้อ แฉงหนึ่งเดือน รอรบ จนหนึ่งเดือนข้างคอกแถว ผมโค
ยคนเดียวกรอบแกรบข้างหงศาเรือน ผมก็ถูกไปเขียนหน้าคางดู เห็นผู้หญิง
หนึ่งมาคอกก้างข้างคอกนาในคอกแถวรอรบ ผมเห็นว่าใครการแนมนัก
ค่อยๆ ช่างออกจากห้องนอนใครออกไปหงศาเรือน เห็นผู้หญิงกำลังเดิน
หอบบศกนามากัน ผมก็เห็นใครเราไปหอยไม้ต้นตงเดียวรอรบ ผู้หญิง
นั้นหลบหายเราไปคอกเรือน ผมตามเราไปไม่เห็นอะไร แต่เราไปไม้ต้น
ถึงไหน ผมโคยคนเดียวพอดักแท้ๆ รอรบเดียวข้อๆ รอรบกดแต่ไม่ได้ยู่ใกล้ๆ
เดียวเหมือนอยู่รอรบคอกออกไปอีกที ผมก็ออกมาจากคอกดู ใครกดออกไป
เห็นเป็นผู้หญิงเดินออกไปทางคอกควายแถวคอกหายไป ผมยังยืนคั่งอยู่ พอ
มีใครมาจับแขนผมเราดั่งคงโทษของทศพรเขว นกขานมาจับแต่กลายเป็น
เจ้ารมไปรอรบ มันบอกมันว่ามันกดมากดจวบจนเหมือนนกนแหงรอรบ ”

ทองอิน “แกโคยงเกกหรือเปล่าว่าผู้หญิงต้องคนนั้นแกจวบเหมือน
กันหรือไม่เหมือน ? ”

พนัโชติ “เหมือนกันรอรบ ผมจำโคแน่นอน เกยง นุ่งผ้าดักๆ เกยบ
ดำ ห่มผ้าดักเหมือนกันผมผดเกยบรอรบ ไม่เรื่อถามชายรอรบคอรอรบ ”

ทองอิน “แกเรื่อแนว่าโคเห็นหรือ ? ”

พนัโชติ “รอรบ อะไรคนจะไปอยู่โคดั่งองแห่งพรหมกันคอรอรบ ”

ทองอิน “ก็ถ้าคนๆ เดียวมันจะรอรบคอรไปให้แกเห็นเป็นดั่งองครั้งไม่
โคได้หรือ ? ”

พนัโชติ “ไม่ได้แนรอรบ ทางรอรบโคกกดคอกทางคอรพานไม้คอร

เคย ถ้าฉันหมกมุ่นเพราะต้องผ่านผืนดินจะไปทิศไหนได้ จิ้งจอก
 รอรับฉันจะยอมไปเราทางไหนก็ได้ แค่มันไม่ทนเป็นแน่ พอมันหาย
 แวบไปทางนี้ มันก็ไปทางอื่น ๆ อยู่ห่างไกลแล้วจิ้งจอกรับ "

ทองอิน "รอบกุด รอบกุด "

ทองอิน " แกกับลูกไม่ได้นอนด้วยกันคอกหรือ ? "

พันโชด " เปล่าจิ้งจอก ผมนอนห้องกลาง ลูกต้องนอนนอนห้องใน
 รางห้อง "

ทองอิน " ก็ห้องนอกนั้นไม่นอนหรือนะ ? "

พันโชด " เมื่อแรกบ้างนอนจิ้งจอกรับ เคยไหม ไม่นอน "

ทองอิน " แกหรือหรือว่าแม่แยกมาอยู่ข้าง ๆ "

พันโชด " นี่แหละจิ้งจอก มันก็ไม่อยากเรื้อ ท่านตั้งการท่านว่าไม่
 ควรเรื้อเพราะผืนดิน แค่มันจิ้งจอกอยู่ มันทำอะไรหลายอย่างทำไมเรา
 ว่าคุณจะทำได้ "

ทองอิน " ก็อะไรเป็นตัวอย่าง "

พันโชด " ในหนังสือฉันมีตั้งให้หาของไว้ให้จิ้งจอกรับ มันก็ทำ
 วางไว้ แล้วให้บ่าวแมงต่องคนนอนขวางประตูไว้ รุ่งเช้าของกินนั้นเป็น
 รอยใต้ประตูคงแล้วแต่ ๆ เทียวจิ้งจอกรับ ผมนำไปคอกหรือคอก ผมนำคอกมาขาย
 บ่าวควาญรักคนเขามาในห้องหรือเปล้า มันบอกควาญว่าไม่รัก ขายต้อง
 คนนั้นมันนอนขวางประตูอยู่เทียวจิ้งจอกรับ ถ้าใครเขามาคงต้องรักเพราะ
 มันเป็นคนนอนไวทางคอกคน พอถูกเขายิงมันคด ๆ กันต้องหรือด้านคนก้น
 เทียวจิ้งจอกรับ "

ทองอิน “ฮือ กรอบกอดอยู่”

พนัชโรต “รอบกอดจริงรอบ นายนั่นไง เเมะทำอย่างงี้คงจะพ้นทุกขไค พระกนิษฐมาตวณมาประนามนคเณว หมอชกเหาเมาแล้วไม่เห็นมันไป”

ทองอิน “ถ้าอย่างนั้นบางทีเพชฌนนท์จะช่วยแก้ไค เราในความวิในทางนี้ด้วยเหตาคอยมั่งนะ”

ข้าพเจ้าในทณรคว เมื่อถูกขคิดว่าเป็นหมอบีค่าเฉยๆ เช่นนกกระทาเดียง แค่อเห็นหนานายทองอินจึงเข้าใจว่าเราอยากให้อาพเจ้ารับเอาตามเราว่า ข้าพเจ้าก็ทำมั่งอยู่ พนัชโรตแฉงกิริยาทำทาทายนคเณวมิอให้อาพเจ้าแล้วพูดว่า “ถ้านายโปรตไคจะค้มาค้เทวรอบ ถ้านายจะค้องประดงค์อะไรบอกผม เมาจะได้ไปหานาให้”

ข้าพเจ้าออกอึดอัดในใจ นึกไม่ออกว่าจะตอบพนัชโรตว่าอะไร ในเวลานั้นก็ไม่ได้บอกว่าธรรมดาหมอบีค่าค้องไรอะไรบ้าง ในการพิชิตบีค่า นึกออกเคืองนายทองอินว่ามาแฉงทำเพชฌนนท์เฉยนั้น จึงอยู่ข้าพเจ้าไคเคยเห็นนายทองอินทำอะไรประหลาดๆ หลายครั้งแล้ว แคยังไม่เคยเห็นทำอะไรแปลกๆ เฉย คงมีเหตุแฉมอ แคครั้งนั้นข้าพเจ้าครองไม่ออกเลยว่ทำไมนายทองอินจึงไปบอกพนัชโรตว่าข้าพเจ้าเป็นหมอบีค่า เมื่อไม่ทราบความประดงค์ของนายทองอินเฉยเช่นนั้น ข้าพเจ้าก็หันคบัญญาที่จะทำประการไค ข้าพเจ้าจึงนั่งครองอยู่ว่าจะตอบพนัชโรตอย่างไรค้ นายทองอินเห็นข้าพเจ้าอึดอัดแฉมกเช่นนั้นจึงร้องพูดจนว่า

“ถ้าวค้มาค้เทวรอบ ถ้านายจะค้องประดงค์อะไรบอกผม เมาจะได้ไปหานาให้”

ครึ่งหนึ่งแกแหยกเขานากดางแม่น้ำจากหนึ่ง เกยตรงธรรมาสน์จากพระเฒ่าหนึ่ง
ด้วยสัญญาจนกุ่มหนึ่ง หมายความว่าหนึ่งคู่หนึ่งคนเท่านั้นไม่ไรหรือ?”

ข้าพเจ้าตอบว่า “เท่านั้นพอ”

พันโรทังกล่าวว่า “ถ้าอย่างนั้นผมรับเข้ามาให้นายได้ง่าย ๆ เทียว
จะร้อยยักกานากดางแม่น้ำนั้นแหละหรือรับ นานะคงจะได้ไหมหรือรับ?”

ข้าพเจ้าแกล้งถามนายทองอินแล้วจึงตอบว่า “ไม่ได้ นาคต้อง
ปักกุดดางแม่น้ำถึงจะรับ ยังปักกุดดางคดขยี้ยงค”

พันโรทังรับจะไปหาของซึ่งนายทองอินกล่าวว่าข้าพเจ้าอยากได้นั้น
บุตรนกทงสองคนแก่ให้ไปหรือเทียบกันด้วยสัญญาจากท่านสมภาร ส่วนตัว
แกเองนั้นจะไปปักกุดดางแม่น้ำตามนายทองอินว่า ดังเกิดคู่ทำทางพันโรท
นั้นเย็นคามากก็จะมีบุตรไม่ท้องลูกบิศาจรับกวน แต่นายธรมบุตรนั้น ดังเกิด
ตามอันหน้าเห็นได้ว่ามีกัวป่นอวดเก่งอยู่พอเท่า ๆ กัน

เมื่อพันโรทกับบุตรลงเรือนไปแล้ว ข้าพเจ้าจึงถามนายทองอินว่า
“นแกเด่นคดอะไร ฉันยังไม่เข้าใจ มาเถิดขอให้อธิบายให้ฉันเป็นหม่อมหม่อมต่าง
ทำไม”

นายทองอินหัวเราะแล้วตอบว่า “แกหัดมันคดอะไรจะไม่เข้าใจเสีย
แถมแถม ฉันใช้คาพันโรทกับลูกแก่ไปเสียสำหรับเราจะได้นิเวศตรวจ
ในเรือนแกสักหน่อย มาเถิดอย่าเสียเวลาเลย”

ว่าแล้วก็พากันเราไปตรวจในเรือน ในนั้นมีห้องรวม ๕ ห้อง ห้อง
ใหญ่ที่สุดก็คดหอนั้น คดนั้นเราไปเป็นห้องที่พันโรทนอน ข้างห้องพันโรท
นอนเป็นห้องไว้รอง ในเราไปอีกมีอีกสองห้อง คือห้องนอนบุตรสองคน
ห้องหนึ่ง กับห้องซึ่งนาคภรรยาพันโรทเคยอยู่เมื่อยนั้นชดอยู่ห้องหนึ่ง

นั่งคอยกันอยู่ในห้องนั้นนานกว่าพัน ไร่กับบุศจรจะกอบ พอได้ของ
ต่าง ๆ มาพร้อมแล้วราชเจ้ากับนายทองอินก็คงพอจะจ่ายสัญญา แล้ว
มันก็นั่งหันหน้าไปทางทิศตะวันออกแล้ว ราชเจ้าก็พูดกับพัน ไร่ (ตาม
ที่นายทองอินสอนไว้) ว่า “คุณหมอนขอให้คุณกับเพื่อนอยู่ในห้องนี้ ตัว
แกเองกับลูกไม้ก็คงจะสบายอะไร และถ้าได้ยินเสียงอะไรก็อย่าออกจากห้อง
แกเป็นอันขาด นอกนั้นก็อย่าทำอะไร มาเถะมารคานานกเดียวทางด้านคน
พอรับประทานข้าวปลากันเสร็จแล้ว ราชเจ้าก็ให้พัน ไร่กับบุศจร ให้ไปนอน
เถะ แล้วนายทองอินจึงพูดกับราชเจ้าว่า

“ฉันจะไปคอยอยู่ในเรือนนี้เองนะ แกละคอยอยู่นานจนได้ยินเสียงคิก
น้ำ พอคิกน้ำเกิดจะต้องไปก็เถะ เงามพอรู้ว่าจะต้องไปก็หันหน้าไปใต้
เจ้าพวกห้องพวกข้างในพอเห็นจะเดินก็จะกระว้างขึ้น แกละต้องทำเป็นตกใจ
เหลียวไป แล้วแกละเดินให้ไกลๆเราไปทุกที พอถึงสระพานแกละก็ตกใจ
จับแกละพาดน้ำในไหโต แกละพาดน้ำปลดอยไว้ให้มันเถะ”

ราชเจ้าก็ถามว่า “ยายเรื่องไมทอนเถะมันคนตายไม่ได้เถะ
กว่าฉันจะตายรามไปก็แกละถามกะทอนเถะ”

นายทองอินตอบว่า “อย่าทุกข์เถะ ฉันจะจัดการให้แกละรามส่งนาย
ทเถะ”

เวลานั้นยังหิวคาอยู่ เพราะฉะนั้นนายทองอินกับราชเจ้าจึงหันหน้า
เถะก่อน จนเวลาซึ่งกระว่าพัน ไร่ก็พอจะหิวแล้ว นายทองอินจึงลงไป
ก่อนจะลงไปนั้นนายทองอินก็หันหน้าทางห้องซึ่งอยู่ข้างเดียวกับหน้าทางห้อง

เจ้าชมนน เพื่อกันไม่ให้ข้าถูกคดียังของเครื่องเงินใด ข้าพเจ้านั่งคอยอยู่
 นานรูดอกทองงอนนอนหนักหงึกา พอนึกๆ อยู่ว่าน่ากลัวจะไม่จำเริญ
 ประสงค์ก็ไต่ขึ้นแต่งเทนาข้าๆ ข้าพเจ้าไม่ใคร่รอเดี๋ยวรีบลงเรือนไปทาง
 ใต้งาน เห็นผู้หญิงแต่งตัวอย่างทักโศกเศร้า กำลังหิวบีบนาเคินมาจากกุ
 ขาพเจ้าเคินตรงเข้าไป ผู้หญิงนั้นพอเห็นข้าพเจ้าก็ทงบีบรีบเคินหนีเข้าไป
 ทางใต้ถุนเรือน ในคืนนั้นข้าพเจ้าไต่ขึ้นแต่งคราวซ้อๆ อยู่ทางฟากโน้น
 ของกุ แลออกประเดียดหนึ่งก็เห็นผู้หญิงรูปร่างคล้ายกับคนที่ข้าพเจ้าเห็น
 อยู่เมื่อครู่หนึ่งก่อนนั้น ทั้งแต่งตัวก็เหมือนกันไม่มีผิด ข้าพเจ้าต้องรับว่า
 ถ้าข้าพเจ้าไม่ใคร่แน่นนอนแล้วเป็นคน ข้าพเจ้าก็คงจะเชื่อว่าได้เห็นบ่คำ
 แฉ้วจริงน แต่เพราะทราบอยู่แฉ้วว่าเป็นคน ข้าพเจ้าจึงไม่รอช้ารีบวิ่งข้าม
 ด้ระพาน (นายทองอินได้จัดการหากระดานไปทอดไว้แล้วดำแน่ม) ทอด
 เจ้ามคำนั้นจนทเคยว ด่วนเจ้ามีคำจน โดยเหตุที่ประมาณว่าข้าพเจ้าจะไม่
 กตาได้ไป จึงไม่ไต่ออกทวงเคินแต่ทว่าข้าพเจ้าเข้าไปเกือบถึงตัวแล้ว เพราะ
 ฉะนั้นข้าพเจ้าจับได้ โดยง่าย ข้าพเจ้าก็วิ่งข้ามด้ระพานกอดบ่เข้ามา พบ
 นายทองอินอยู่ริมใต้งานกับผู้หญิงอีกคนหนึ่ง ผู้หญิงนั้นพอข้าพเจ้าเข้า
 ไปมองดู ก็อดจำหน้าได้ คือตัวเจ้าชมนนเอง นายทองอินหัวเราะแฉ้ว
 พุดว่า

“ได้ทงต้องตัวดี ไหนเอาตัวรองแทนาคูหนากหรือ เองเป็นลูกนาย
 เปรมไม่ไรหรือ?”

นางผุ้หญิงของราชเจ้ากับว่าคนเป็นอุเทนนายเปรมแฉะว่าคนชื่อปรีก
นายทองอินพยกหนานเจ้ากรวนกันชนไปบนหนองด้วยกันทั้ง ๔ คน แล้วนาย
ทองอินกรกรเจ้าสมดังต่อไปนี้

ทองอิน “ทำไมเจ้าจึงคิดทำนองออกพ่อ?”

ชม “ผมอยากกินนม”

ทองอิน “ทำไมจะขอพ่อเรากินไม่ได้หรือ?”

ชม “ก็ได้ แต่อยากช้อนด้วย”

ทองอิน “พูดกันจริงๆ นะ ถ้าอยากแคะแคะเล่นสนุกๆ ทำไมไม่ลองพาก
เพียรทำเพียรดำหรับเค้นนมหกหน้าต่าง แล้วทำไมถึงจะร้องไห้ด้วย
คอยกันจริงๆ นะ”

ชม “ผมไม่อยากจะพอกแคะแคะไหนหรอก เป็นความดีด้วย
ความจริงแท้ๆ ที่เคยขอรับ”

ทองอิน “เฮ้อ ถ้าเจ้าบอกกันเสียๆ ก็แล้วกัน ฉันก็เห็นใจหรอก
นี่แนบสัญญากันเสียเถอะ ฉันสัญญาจะไม่บอกพ่อเจ้าว่าเจ้าทำนองออกแคะ
แต่เจ้าก็อย่าสัญญาว่าเจ้าจะไม่ทำนองออกพอกอีกต่อไป”

ชม “ผมสัญญาขอรับ”

ทองอิน “ถ้าเจ้าทำนองออกอีกเมื่อไร ฉันจะร้องบอกพ่อให้ทราบ
ความจริง เจ้าใจนะ?”

ชม “เจ้าใจขอรับ”

ทองอิน “เจ้าปรีกกเห็นชนกัน ถ้าเจ้าทำนองออกพันไรบอกฉัน
พ้องนายเปรม ถ้าไม่ทำก็ไม่พ้อง เจ้าใจนะ?”

ปรีก “เจ้าใจขอรับ ผมสัญญาตามนายว่าขอรับ”

๒. เรื่องนายสุวรรณลูกขโมย

ท่านทั้งหลายคงจะจำได้ว่าในร้านก๋วยเตี๋ยวผัดหมี่ที่กรุงสยามเต็มไปด้วยเรื่องร้ายอย่างสำคัญ ก็เรื่องนายสุวรรณช่างทองลูกขโมย นกนทพรพยเกยวของนับได้หมื่นบาท เมื่อจะมีทานมอานบางท่านจำเรื่องไม่ได้ตลอด ข้าพเจ้าจะขอเล่าให้ท่านฟังโดยย่อตั้งต่อไปนี้

เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ร.ศ. ๑๒๒ เวลาเช้า นายสุวรรณได้ไปแจ้งต่อตำรวจใหญ่โรงพักประตูสำราญราษฎรว่า ในเวลาเช้านั้นเมื่อ นายสุวรรณได้ไปเปิดร้านขายของเห็นคนแปลกแกมอยู่ นายสุวรรณก็ประหลาดใจเพราะจำได้แม่นยำว่า ได้เห็นนายกร่อมอนบัญชีบริษัทคนๆ นั้นแน่นอน เมื่อเวลาบ่าย ๕ โมง เมื่อวันที่ ๘ วันนั้นเป็นวันเสาร์ นายสุวรรณเปิดร้านคงวนแหวนอาทิตย์ยกหาใครคนหนึ่งได้เข้าไปในร้านไม่ เพราะฉะนั้นจึงทำให้นายสุวรรณแปลกใจ ที่เห็นคนแปลกแกมอยู่เช่นนั้น นายสุวรรณกับนายกร่อมอนจึงได้คุยกัน ได้ความว่านางรองมีราคาหลายอัน นายสุวรรณยังหาได้ก็ราคาเป็นแสนอันไม่ แต่ประมาณว่ารองหายรวมเป็นราคา ๘,๕๐๐ บาท ตำรวจจึงตรวจตามนายสุวรรณได้ความต่อไปนี้ว่า ร้านอยู่ที่ในตึกแถวถนนบ้านกระพรวน ซึ่งถ้าใช้เป็นร้านขายของและโรงงานรับนับควนายสุวรรณเองกับบุตรภรรยาอยู่ ทางคืนเช้าออกมี ๒ ทาง เพราะฉะนั้นในการที่จะเข้าไปรับนับซึ่งเป็นพ่อของนายสุวรรณไม่จำเป็นต้องผ่านห้องที่ใช้เป็นร้านขายของ นอกจากนายสุวรรณและบุตรภรรยาคับกัน

นายบุญเจ้าความให้ราชเจ้าฟังคงที่ราชเจ้าได้กล่าวแจ้งข้างขึ้น แต่
นี่คือไปอีกว่า ดำรงศิริไปสืบกับนายสุวรรณพากันกลับไปตรวจในร้านได้
ความว่า คู่เหล็กสำหรับเก็บเครื่องเพชรนั้นไม่ได้ถูกขโมย มีผู้เอากุญแจไข
ออก นายสุวรรณจึงถามนายกรว่าถูกกุญแจอยู่หรือเปล่า นายกรตอบว่า
ถูกกุญแจหาย ดำรงศิริไปสืบถามนายกรว่าหาย कैसेไร นายกรตอบว่า
ไม่ทราบแน่ เมื่อรู้ว่าหายนั้นเวลาเย็นวันอาทิตย์ พอทราบความว่าหาย
นายกรก็ไปทราบ แต่เขาไม่ได้เพราะไม่มีกุญแจก็หาระวังไปหานายสุวรรณ
รบนนทชนไม่ได้เพราะประตูปิด ใครจะเรียกนายสุวรรณให้เขาค้นก็หาได้
มีผู้ใดมาเบียดเบียน จึงจากของกลับไปบ้านแดงใจว่ารุ่งเช้าวันจันทร์จะไป
บอกนายสุวรรณกับเชษฐาเกิดความยุ่งยากเลยฉันไม่ได้บอก จนดำรงศิริ
ถามจึงได้บอกออก ดำรงศิริจึงสั่งให้นายกรจึงไปคุมตัวนายกรไว้เพื่อจะ
สืบสวนให้ได้ความจริงต่อไป

พอราชเจ้าได้ทราบความดังนี้ ก็นั่งลงนายทองอินทนต์ ราชเจ้าจึง
ชวนนายบุญรัตนธองราชเจ้าขึ้นไปบ้านนายทองอินเจ้าความให้นายทองอิน
ฟังทุกประการ แลชวนให้นายทองอินไปสืบในเรื่องนี้ด้วยกัน นายทองอิน
นั่งอยู่ประเดี๋ยวหนึ่ง แล้วจึงพูดว่า "แท้จริงเวลานั้นฉันทำงานมากอยู่
แต่เจ้าเขาเถอะ พักไว้ก่อนก็เห็นจะได้ เรื่องนายกรขอจะสำคัญว่า
ชายเรื่องนั้นปล่อยให้ลูกสมุนรองฉันคอยระวังตรวจตราไว้ก่อนก็เห็นจะได้"
แล้วจึงพากันหนีไปทราบนายสุวรรณ

เมื่อถึงร้านนั้น เห็นมีพ่อค้าระเวณรักษาอยู่หลายคน และมีคนอื่น ๆ
ยืนอยู่หน้าร้านหลายคนเหมือนกัน ทั้งรักก็ประหลาด พอมีเหตุอะไรขึ้น
นักเห็นอยุ่แฉวงมีคนกระเชอะชานชาก็คอยฟังอยู่ได้เต็มช่อ ถ้ายิ่งเป็นความ

ชโมยกันเช่นนกยงมันขยากรมากจน ในร้านนายสุวรรณก็เต็มไปด้วย
เจ้าพนักงานกองตระเวนท่านฝรั่งนายโปดักอยู่ด้วย พอนายทองอินไม่
เข้าไปรับเจ้าตั้งเกศหน้าท่านฝรั่งเห็นไม่พอใจ แลรัตนายนมอมมาจับ
ก้นของนายทองอินแะพูดว่า สักเดียวท่านมา บางท่านจะช่วยให้บ้าง
แะวก่อนลูกกูญแจให้นายทองอิน แะอธิบายว่าสักอยู่หน้ากุหลาบ นายกร
จำได้แะรับแะว่า เป็นลูกกูญแจทักนถ้อย นายทองอินพยักหน้า แะวกเดียว
ตรวจตามร้านไม่พูดจากับใครนาน ๆ ก็โดยนึ่งเฮ้ง หึ หะ ฝ่ายท่านฝรั่ง
ยืนนั่งดูอยู่ไม่พูดจากับใครเห็นอนันต์ ถึงประเคียดนายทองอินถามฝรั่งนาย
โปดักว่า

ท่านมีความเห็นอย่างไรในเรื่องนี้ “ฝรั่งนแะวกตอบว่า ลูกไม่ยาก
อะไรกูญแจ ๒ คอก นายสุวรรณถอยคอกหนึ่ง เฒ่นอนชกคอกหนึ่ง
กูญแจของนายสุวรรณอยู่ กูญแจของเฒ่นอนหาย สักเหลกนายสุวรรณ
มาเห็นเบคอยู่เวธางหัวงั้น นายสุวรรณเรอแนว่าเขาไม่ได้เบค เฒ่นอนก็
ยืนย่นว่าเขาไม่ได้เบค กูญแจนายสุวรรณยังคคอยู่กับตัว กูญแจของ
เฒ่นอนตกอยู่หน้ากุหลาบ กะเจญท่านนคคเกิดวาระเป็นอย่างไร ”

ทองอิน “รู้โงกหน้าคางนนั้น ท่านว่าใครเจาะ ”

ฝรั่ง “ฉันว่าเฒ่นอนเจาะ ”

“เจาะทำไม ”

“ถ้าหวั่นเข้ามาในร้านนาคี ท่านจะยังไม่ทราบคคกกรรมนัง
ว่านายกรโน้นประแะไรประคूर้าน ”

“ฉันทราบแะแล้ว แต่นายกรก็ทราบคคอยู่ว่าหน้าคางนนั้นคคอยู่อย่างไร
คคณไม่ขวาง ถ้านายกรจะเอาเดอยคคอกเข้ามาคคตรงรอยคคคคอยู่ ๆ เดอยน

ในระหว่างนั้นชาติเป็น ๒ ท่อน แล้วพวกหน้าต่างจนเป็นร่อง และเขื่อนม้อ
เข้ามาถกดกตอนเขื่อนจะมีค้ำกว่าหรือ "

ฝรั่ง " คักว่าจริง แค่นายถรรพณคงจะทราบได้ทันทีว่าโมยนั้น
เป็นคนเกยเห็น ลักษณะบึกหน้าต่างร้านนายกรจึงแก่งทำเป็นทว่าคนนอก
ชนชโมย จึงเจาะหน้าต่างอย่างทว่าเห็นอยู่น "

ทองอิน " ถ้าอย่างนั้นท่านเห็นว่านายกรเป็นคนฉลาดความคักพอไร
หรือ "

ฝรั่ง " ดันเห็นเช่นนั้น "

ทองอิน " ถ้าอย่างนั้นหน้าเตี้ยใจไม่ฉลาดให้ถอด ออกถ้าเจาะ
หน้าต่างทำใหม่ทว่าเป็นคนนอก แล้วยังมีงมวไรไรคู่ด้วยกฏแะ ซึ่งใคร ๆ
ยอมรักนโมยมากกว่าคนเป็นม้อถอด แล้วยังมีเรื่องรอยคันอีกประหลาดจริง ๆ
ทำไมจึงคงจะเอาคนเหี้ยบนหน้าต่างทรงรอยไว้ให้เราจับ ก็ไม่จำเป็นต้อง
ให้คนถกดหน้าต่างเตี้ย เวลาบ่นเข้ามาจะเอาเข้าวางบนหน้าต่างแล้วข้าม
เข้ามาทักจะรายทว่ากระดุกบนบนหน้าต่าง เธอ ในวันอาทิตย์นั้นฝนตก
หรือเปล่า "

ฝรั่ง " ไม่คักคัก "

ทองอิน " ถ้าอย่างนั้นก็นำประหลาดใจเร้นอก รอยคันนั้นเห็นได้
รักเจนาว่าคันเป็นนโคตอนอะไรจะมารโมยเราทัก ก็ควรจะคงระวังอย่างที่สุด
ไม่ให้เราจับได้ นายกรถัดบเขาโคตอนทาคันแล้วมาเหี้ยมคักตราไว้ทหน้าต่าง
ไว้ให้จับอีก - น้าหัวเราะจริง ๆ "

ฝรั่งนั่งทหน้าต่างแล้วถามนายทองอินว่า " ถ้าอย่างนั้น ท่านคิดว่า
ใครชโมย "

นายทองอินตอบว่า "เป็นกรรมเนิ่นของฉันท" ไม่คิดว่าคนไหนคน
 นรีโมย จนกว่าฉันทจะหาตั้งหรือหรือความอื่น โคทจระ ให้เห็นโคตเนนว่า
 นรีโมย ฉันทจะยกองค์ความนั้น นอนยงไม่เห็นเหตุผลจระเป็นพยาน
 ให้ฉันทคิดว่านายกรรโมย นายกรรโคตรเงินเคื่อนอยู่มากไมไรหรือ"

ฝรั่ง "เราได้องเคื่อนงร ๓๐๐ บาท แต่ ๓๐๐ บาทนกในเนนว่า
 มาก ถึงมากกว่านงกไมพอ ถ้าคนคนนพพอใจในการเงินเนน เช่นนายกร
 ๕" นายทองอินหันไปถามนายกรว่า "แกเงินเนนจระหรือ"

นายกรรับว่าจริง นายทองอินถามต่อไปว่า

"แกมีหน้อยบ้างหรือเปล่า"

นายกรว่า "มี น้อยมาก"

ฝรั่งนายพลตระเวนพยกหนายมแล้วพูดว่า

"มี นนแบบยง"

นายทองอินว่า "ก็ชอบกต ฉันทก็เข้าใจโคตอกว่าท่านมีหรือคร
 ด่งด้วยฮ้อยบ้าง แต่ฉันทหรือท่านด่งกอย่างหนึ่ง คือฉันทได้เคยช่วยท่านมา
 ทลายครั้ง หรือให้ฉันทช่วยท่านครั้งนอกเกิด ฉันทจะด่งบุญในเรื่องนี้ให้ถกฉันท
 ทำนฮ้อยาเพื่อตั้งนายกรรนศาลเดย เมื่อฉันทได้ความอย่างไร ฉันทจะบอกให้
 ท่านทราบ"

ฝรั่งนายไปดักพยกหน้า รับว่าจะทำตามนายทองอินหรือ นายทองอิน
 ก็ถาออกจากบ้านนายด่งวรรณไป พอออกนอกประตูบ้านนายด่งวรรณ
 ภายอย่างนงกเดย คือฉันทได้รู้มีนพาคบ่า เคนโรเซเรเข้ามาโคตนายทองอิน
 ถัก นายทองอินจับแขนไว้ จึงรู้หน้าเป็นทเหมือนนระจำโค แต่ราพเจ้า

เขาใจวาทใหม่เป็นทศาคณาจารย์แล้ว ฉันคงมพบกฟองอยู่ไกลคนหนึ่งอย่างน้อย
 เจมส์ บานนายงค์คนนี้อยู่ห้องร้านนายสุวรรนข้างถนนในกวาง ถนนนั้น
 ตกกลางคืนไม่มีใครเดินไปเดินมา เพราะเป็นถนนเล็กข้างวังเป็นกรอกนักเดียว
 เพราะฉะนั้นถ้าใครเดินไปแปลกหน้า นายตั้งเป็นคงรู้แน่แน่ ฉันจึงสัญญา
 กับนายตั้ง ว่าคงให้คนพยานมาตรวจดูอยู่เดี๋ยวของกลางวางกลางถนนหนึ่งเดี๋ยว
 เมื่อคนพยานมาทักขณ นายตั้งไม่สบายจึงนั่งอยู่เอง "

ข้าพเจ้าว่า " เก่ง เก่ง คงยอมว่าเก่งจริง "

นายทองอินยิ้มแล้วหันไปพูดกับนายแจ่มคือไปว่า " แล้วมันอะไรอีก
 บ้างไหม ? " นายแจ่มตอบ " ผมเที่ยวถามตามโรงจำนำแล้ว ไม่ได้ความ
 ว่าใครเขาเครื่องเพชรไปจำนำเลยงั้น "

นายทองอิน " ก็เมื่อไรของมาก ๆ ยั้งนี้ ใครเขาจะเอาไป
 โรงจำนำ เจ้าหมิงใหม่ก็ยังไม่เข้าใจในเรื่องนี้ เจ้าไปบอกนายสุรให้
 ดับตามบ้านทวยนางที่จะได้ความรีบไปเร็ว ๆ ละนะ แล้วให้นายสุรกลับ
 มาบอกทีน คิวเจ้าเองกลับไปช่วยน้องเจ้าคุณนายสุวรรนกับพวกฟอง "

นายแจ่มก็ถอยร่นไป

นายทองอินหันมาพูดกับข้าพเจ้าว่า " เราไม่ควรเสียเวลามาเถาะ
 ไปเถาะ " แล้วก็พากันไปโรงพักประตูดำราษฎร

นายทองอินขอพบกับนายกร แล้วถามนายกรดังต่อไปนี้

ทองอิน " แก่รู้ดีกว่าถูกถูกจนหายตั้งแต่เวลาไร ? "

นายกร " เวลาเย็นวันอาทิตย์ "

" ถูกถูกจนแก่ได้เขาไปบ้านหรือ ? "

" ได้เขาไป "

“ แน่ะ ? ”

“ แน่ ผมจำได้แน่ พอมีคฤหัสถ์แล้วผมเอาบุญเอาใจกระเป๋

“ บุญแจกคฤหัสถ์กับไรหรือเปล่า ? ”

“ คิดอยู่กับพวง ”

“ เมื่อแตกฉบับบ้านแล้ว เขาพวงบุญเอาใจที่ไหน ? ”

“ ตามธรรมดาผมเอาใจกับตัวเสมอ ”

“ เมื่อวันนั้นเอาใจที่ไหน นักศุภ พวงบุญเอาใจไปทอดตัวแก่ครึ่งหนึ่ง
ครึ่งใดในวันอาทิตย์บ้างหรือ ? ”

“ ไม่ได้หา ผมได้กระเป๋ไว้เสมอ ”

“ เมื่อแก่ไปบ่อนแก่เขาไปค้ำหรือ ? ”

“ เขาไปค้ำ ”

“ แก่ได้กระเป๋ไหนไว้ ? ”

“ ได้เป๋ารวา ”

“ เป๋าร้างหรือเป๋ารบ ? ”

“ เป๋าร้าง ”

“ จำได้ไหมว่าใครนั่งข้างแก่กับบ่อน ? ”

“ จำไม่ได้ เปลี่ยนกันหลายคน ชื่อนายสุวรรณเรานั่งข้างผมอยู่
ประเดี๋ยวหนึ่ง ”

“ อะไรนายสุวรรณก็เล่นเบี้ยหรือ ? ”

“ ผมทราบแต่ว่าเขาเล่นหอย แค่นาน ๆ เขาก็ไปเที่ยวบ่อนบ้าง ”

“ วันทีแก่พบเราหนะเราเล่นหรือเปล่า ? ”

“ เราเล่น แค่น้อย ไม่นาน ”

“นายสุวรรณนั่งอยู่ข้างเกวียนหรือ!”

“ไม่ฉัน คอยกับผมอยู่ใต้ครุฑหนึ่งแถวก็ถูกไป”

“เมื่อเกรงกลัวทวงบุญแก่ทายทนะ รุ่งกรรณไปนอนหรือ!”

“ผมรุ่งกรรณเมื่อควักเงินจะไรจามือ”

“นั่นเวลาไร”

“เกือบยาม”

“พอรุ่งก แล้วแกทำอะไร?”

“ผมกับออกกับนายขามทอดตระเวนแถวกรรปไปทรวน เพื่อจะไปบอก
ให้นายสุวรรณทราบ”

“ก็แกพูดมานั่น เป็นความจริงทั้งนั้นหรื?”

“ข้ามาแน่จ้ะจิด จ้ะคิดว่าใครรับ”

“อ้อ จ้มไป นายสุวรรณได้เคยว่ากล่าวแก่ในเรื่องเงินเบี่ยนบ้าง
หรือเปล่า?”

“เราได้เคยพูดกับผมครั้งหนึ่งว่า ให้ระวังในการเงินเบี่ยนอย่าให้เสีย
การ ถ้าเงินแค่พอจ้ะจิด เราไม่ว่าตัวเราเอง เขายังเงินหอยบ้างเป็น
ครั้งเป็นคราว”

“แต่กับนายสุวรรณนั้น ชอบกันมากหรือ?”

“ก็ไม่ชอบกันนัก แต่ก็ไม่รบกวนหากินทางอะไร”

นายทองอินพยักหน้า แล้วถวญนราชเจ้าเดินคือไป พอดจ้ะจิดผม
หอยในถนนบ้านคนลาว นายทองอินแหวะเขาไปพูดจาทักทายชยูนาน แล้ว
จึงถามว่า

“ตอบชกชกเถะจ้ะจิด เจกหอยมาแทงหอยทอดบอย ๆ หรือ?”

เด๋มยื่นหอยตอบว่า “เรามาบ่อย ๆ แต่เราไม่แพงที่อื่น เรามาวาง
อิวเรียง โปยหง”

“เรียงที่เยอะมาก ๆ หรือ”

“เรียงที่เยอะมาก ตามจับต้องจับกัน ไม่แพงค่อยถูก อิวบอชแจกหยง
ถาดอแทงหอยบ่อย ๆ อิวจะฉีกหอยคึกคักตรง”

นายทองอินก็หันหน้ากับเด๋มยื่น หอยออกจากรูหนึ่งแล้วก็เดินต่อไป
ราชเจ้าต้องอธิบายในทันทีว่าแจกหยงนั้นคือคนใช้มาอยู่ด้วยรัตน และโปยหง
ที่แจกหยงไปวานให้เรียนนั้น ไม่ค่อยสงสัยเลยเจ้านายด้วยรัตนไว้ไป แจกหยง
คงจะไม่มีเงินพอเดินหอยได้เยอะมาก ๆ เช่นนั้นเป็นแน่

เมื่อนายทองอินกับราชเจ้าไปถึงร้านนายด้วยรัตน เจ้ากรรมกอง
กระเวนกับฝรั่งนาย ไปดื้อซึ่งโคกถั่วแดงนั้น กำลังทำหนังสือรูปพรรณของ
หอยอยู่ เจ้ากรรมก็ทักทายนายทองอินถามสมัคร แล้วพูดว่า

“ฉันมีความยินดีที่โคกทราบข่าวจากพี่อินที่เป๊กเคอร์ (คือนายไปดื้อ
ฝรั่ง) ว่าท่านจะช่วยกองกระเวนในการจับอิวบอชไหม”

นายทองอินคำนับแล้วถามว่า

“ท่านได้ความอะไรอีกที่แปลกประหลาดบ้างไหม” เจ้ากรรมกอง

กระเวนตอบว่า

“ไม่ได้ความอะไรนอกจากที่ท่านได้ทราบแล้ว ท่านได้ความอะไร
หรือ?”

นายทองอินตอบว่า “โคกหน้อย ราชเจ้าขออนุญาตรักษานาย
ด้วยรัตน”

เจ้ากรรมกองกระเวนก็อนุญาต

นายทองอินหันไปหานายสุวรรณและถามว่า “แกได้ทราบเรื่อง
นายกรเงินเบี้ยมานานแล้วหรือ?”

นายสุวรรณ “กาน”

“แกได้เคยห้ามปรามนายกรบ้างหรือเปล่า?”

“ได้เคยคัดเตือน ๒-๓ ครั้ง”

นายทองอิน “ได้เคยห้ามบ้างหรือเปล่า?”

นายสุวรรณ “ไม่เคยห้ามแม้สักครั้งเดียว”

“ทำไมจึงไม่ห้าม?”

“เพราะเห็นว่านายกร มีอายุมากควรจะรอบคอบแล้ว”

“ในการทดแทนนี้ นายกรเสียมากหรือ?”

“ไม่ทราบ”

“ไม่ถามเขาเลยหรือ?”

“จะไปถามเขาทำไม?”

“ฉันเห็นว่านายกรเป็นเสมียนของแก แลคนด้อยคุณแก่

ผู้ครองเพชร

นายกรบ้าง

กระมัง?”

ฉันจึงคิดว่าบางทีแกจะเอาใจใส่ในความประพฤติของ
แต่บางทีจะ ไม่เห็นการเงินเบี้ยเป็นการผิดร้ายอะไรดอก

“ก็เห็น

“แต่ไม่เห็นมากพอที่จะว่ากล่าวห้ามปรามหรือ?”

“แทบเดียว”

“ตัวแกเองเงินเบี้ยยังไหม?”

“ฉันไม่เงิน

“ไม่เงินเลยหรือ? ไม่เคยไปบ่อนเลยหรือ?”

“ อ้าบ่อนหนะ ใครไม่เคยไปบ้าง ”

“ อุก อุก แคบางคนก็ไปก็ แคบางคนก็ไม่ก็ บางคนก็ไม่ไปเลย
บางคนก็ไปก็ ก็แคอยู่ในจำพวกไหนหอะ ”

“ ฉันบอกแล้วว่าบางที่ฉันก็ไป จะถามอะไรกันน้ำไร ”

“ เมื่อวันอาทิตย์ไปหรือเปล่า ”

นายสุวรรณนงอยู่ครูหนึ่ง ชาวเจ้าดังแตกหน้าเห็นท่าทางออกไม่ค่อย
สบาย นายทองอินก็ลงจะเห็นเรณพเหมือนกัน เพราะชาวเจ้าเห็นมอยู่ใน
หน้าสักครูหนึ่ง นายสุวรรณก็ตอบว่า

“ เมื่อวันอาทิตย์ฉันไปเที่ยวทบฮอนหวงเมตประเดยวหนึ่ง ”

“ แกทบนายกรหรือเปล่า ”

“ จำไม่ได้ ”

“ ต้องนึกดูหน่อยเถอะน้า ”

นายสุวรรณนงอยู่ครูหนึ่ง แฉงก็ตอบราชอกว่า

“ จำไม่ได้ ”

นายทองอินก็หันไปทางตำรวจใหญ่ ซึ่งได้มาจากโรงพักประค
จ่าราษฎรแล้วพูดว่า

“ คุณตำรวจใหญ่โคยน์ไหนหอะ จำได้ไม่ใช่หรือว่านายกรให้การอย่าง
ไร เมื่อผมถามเมื่อกระ ”

“ ตำรวจใหญ่พยักหน้าตอบว่า “ จำได้ ”

นายทองอินก็ถามนายสุวรรณนงต่อไปว่า

“ การเดินหอยนแกเห็นเป็นผลไหม ”

“ ผล ”
กมค

“อาจะเคยเงินได้มาก ๆ ไหมหรือ?”

“ก็เห็นจะได้ตอกกรรมงั”

“แต่ทั้งกระแหวกรรมคาไหนจะเคยได้มากกว่ากัน?”

“ฉันจะไปรู้งัง”

“ข้าพเจ้าหมายความว่าบางทีแก่จรูไบบ้าง เห็นแจ็กหยงเราเป็นนักเฒ
ใหญ่ แก่ไบบ้างแจ็กหยงเป็นนักเฒใหญ่

“ไม่”

“อะไรแก่เป็นนายแจ็กหยงแก่ไบบ้างแจ็กหยงเป็นนักเฒใหญ่ด้วยหรือ
นายจรูเบบ้างหรือ”

“ทำไมฉันจึงจะต้องไปเป็นธุระประบังในการส่วนตัวของแจ็กบ้อย”

“ถ้าเป็นตัวของฉัน ฉันก็จะต้องขอความรู้การส่วนตัวของฉันบ้าง
อะไรบ้างเฒหยงที่เฒมาก ๆ มันจะไปเอาเงินมาจากไหน นอกจากที่มันจะ
รโมยขาย มันเขยรโมยแกม้งไหม?”

“ไม่เขย”

“ก็ประหลาดแจ็กหยงไปเอาเงินมาจากไหนหนา ได้เป็นทองสองทอง
ประหลาดคนเท่านี้เจ้ากรรม”

“ท่านเจ้ากรรมพอกันหน่าเฒพูดว่า

“ถ้านายผู้ธรรมดาก็อย่าทำอะไรได้เฒบ้างจะดี”

นายทองอินถามนายผู้ธรรมดาคือไปว่า

“แก่เป็นคนนอนใจไหมไรหรือ?”

“นอนใจ”

“ห้องนอนรอนเกอยู่ตรงหน้าคางก็เจาะอะไรหรือ?”

“อยู่ตรง”

“คามธรรมดาเกอนอนกุ่ม?”

“บางทีกหาทุม บางทีกต้องยาม”

“เมื่อก่อนอากาศเย็นแต่ไม่โดนเตียงนกรกกรากหรือ?”

“ไม่โดน”

“รอนกอดใคร โดนใครหรือ?”

“ไม่มีใคร โดน”

“ยังรอนกอดหนักขึ้นไปอีก”

ในเวลานั้นโดนเตียงอะระระรอนออก เสียงเหมือนพดกระแวนกับคนเมาทะเลาะกัน นายทองอินจึงบอกให้ข้าพเจ้าลุกออกไปดู ข้าพเจ้าลุกออกไปดู ข้าพเจ้าลุกออกไปเห็นพดกระแวนที่รักษาประจำคางเตียงกับคนเมาแถมฉีกได้อยู่ ข้าพเจ้าก็ถามความว่าเป็นอะไรกับพดกระแวนบอกข้าพเจ้าว่า นักเฒ่าคนนั้นเดินมาโดนพดกระแวน พดกระแวนฉีกแค่เบา ๆ นักเฒ่าก็จับตัวไว้ ในเวลาที่พูดกันอยู่นั้น เจ้านักเฒ่า (ซึ่งข้าพเจ้าจำหน้าได้ว่านายแจ่ม) ก็เดินโซเซเข้ามาโดนข้าพเจ้าเปรี้ยงใหญ่เลยกอดคอข้าพเจ้า แล้วกระซิบในหูว่า “หนังสือฝากให้คุณทองอิน” แล้วจึงกระดากฟันแน่นเฉกให้ข้าพเจ้าแน่นหนึ่ง ในทันใดพดกระแวนก็เข้ามาดังตัวนักเฒ่าทำเหมือนจะพาตัวไปโรงพักข้าพเจ้าจึงว่า “รังเถะ รังเถะ ได้ไหมนไปเอ๋ย ให้พนักเฒ่าคน” แล้วข้าพเจ้าก็กอดเขาไปในร้านดังหนังสือให้นายทองอิน ๆ อานแล้วก็พยักหน้าแะยม แล้วพูดว่า “พอวัด เจ้าสุระรองฉันทงไหมละ ไ้เรื่องแล้ว ดูหนังสือสิ” หนังสือ

“ผมเคยตั้งคำถามว่า ใครมีเครื่องเพชร เครื่องทองรายบ้าง
ผมได้รับข้อใดก็ตามว่า มองต้องมองราย ผมไปหาหมอต้องรอครูของ
จะราย มองต้องยังตั้งอยู่ แต่กระผมจะแจ้งไปต่าง ๆ จนคงหยิบทำได
มาให้กระผมดู ๒ คู่ แหวนอีกหลายวง ผมถามว่าไม่มีอะไรหรือ
มองต้องว่าแม่กระผมเล็ก ๆ น้อยกับมีสร้อยคอด้วยหนึ่ง ซึ่งมองต้องว่า
ตั้งไปรายนอก จะฝากมองห่อออกไป มองห่ออันจะออกไปกับเรือตุร
กันทุ่น ถ้าได้แต่แหวนมองต้องจะยึดเยื้อครายให้กระผม ๆ บอกว่า
กระผมไม่มีเงิน แต่ถ้าอยากจจะรายจึงผมพาไปหาคนที่จจะราย มองต้อง
คิดคืออยู่ดีครูหนึ่ง แล้วจึงคงจจะไปที่บ้านกระผมเวลาพรุ่งนี้เช้า แด
รอ ให้กระผมคนมาห่อมาพบกันที่บ้าน เรือนี้จะไปรอให้จจะอย่างไร
ต่อไป”

ในเวลาเช้าพาเจ้าอาหมทั้งสองนั้น นายทองอินได้ถามความให้เจ้ากรม
กองตระเวนทราบทุกประการ และคงถามว่านายทองอินจะไปบ้านนายสุ
วันรุ่งขึ้น เพื่อจะซื้อเครื่องเพชร แลนัดให้พ่อตระเวนมากอยาบบมองต้อง
กับมองห่อ ส่วนนายสุวรรณนั้นเจ้ากรมกองตระเวนบอกว่าอย่าให้ไปไหน
จนกว่าจะได้รับอนุญาตจากเจ้ากรมกองตระเวนให้ไปและอาจามพ่อตระเวน
รักษากันเพื่อไม่ให้หนีด้วย

รุ่งขึ้นนายทองอินกับเจ้าอาหมก็พากันไปบ้านนายสุรคอยอยู่ครูหนึ่ง
มองต้องจึงมาเมื่อนายทองอินเรียก ให้มองต้องแสร้งออกให้ครูเจ้าอา
หม (โดยได้เห็นรูปในเวลาพ่อตระเวนทำหนังสือรูปพรรณนั้น) ว่าเป็นของ
ซึ่งได้หายไปจากร้านนายสุวรรณ นายทองอินหยิบของรณมองต้องตั้งทำ
เป็นไม่เชื่อว่าเป็นของจริง แลจะขอราคาซึ่งมองต้องจะเรียกเขาแล้วจึงถาม

จากการเดี่ยวนั้นเป็นคดี กรรมแค้นรังศึกรองแกกกดขี่เราจะไม่ทนดังด้วยคนซึ่ง
แกต้องการให้เราส่งด้วย ก็นายกร เพราะฉะนั้นแกออกดำให้ไปกับคนอื่น
ซึ่งเดี่ยวนานกว่าแคะดำเราประสงค์ พอแกเข้าใกล้นายกรได้แล้วก็
เป็นการยากอะไร นายกรมีวदनเพ็ดไม่เหลียวซ้ายแลขวาทางใดใดด้วย
แกก็จงกระเป่าเอาตามสบายใจ พอได้บุญแจแล้วแกก็รีบกลับมาเวลา
ยามเศษสาม ๔ โมง นายกรมาเรียกแก ๆ ก็ถามคนอื่นด้วยพอถึงแกว่า
คักเย็บคน แกก็ลงมาจากการไร้เขาเครื่องเพชรออก เจาะหน้าคางเย็บ
รอยคันทรงเรา แกก็ให้บ่าวแกเอาเครื่องเพชรไปขาย แล้วแกเตรียมไว้
ว่า เมื่อรุ่งเช้าเอาเครื่องเพชรมาฝากให้แกช้อนแถมมาเร่งเอากับแก ๆ
ก็จะบอกเราว่า จะทำอย่างไรได้ถูกรโมยเป็นเครื่องหีรายของแก แต่เพื่อ
ไม่ให้รังกรณาแต่เดี่ยหายมากมาย แคะยอมให้เงินให้ทั้งราคาเครื่อง
เพชรอย่างนุกหรือไม้นุก?

นายสุวรรณเมื่อนายทองอินกำลังพูดอยู่นั้น ดังเกิดคนหาซึกดงทุก
กว่านายทองอินจะพูดจบ นายสุวรรณหน้าแดงปากดำจนราฟเจ้าชอกนก
ดังดำ นายทองอินรอฟังให้ตอบอยู่สักครู่หนึ่งแล้วก็พูดต่อไปว่า

พ่อก็คิดรวนทรวงกมค้อยมาก เห็นได้ว่าไม่ใช่ความกิดกนังโดย
เดี่ยแต่เดี่ยเดี่ยหนึ่ง รือ - ก็คือเรื่องรอยคันทรง แกไม่ควรจะดื่มโดย
ว่าเมื่อนอนชากคยนั้นฝนไม้คัก เพราะฉะนั้นคนนายกรทงจะไม่เป็นคัก
เประดงเพียงนั้น ทงในการทไปเอาบุญแจของนายกรมาไรแล้วทงใจหน้าค
ที่แกนกว่าจะทำให้เป็นเครื่องหน้าความส่งด้วยไปทางนายกรนั้น กตบทำให้มัน
เรอ-เรอ-เรอ-นั้นแกเป็นอะไร? ค้างคนค้างกมของหน้านายสุวรรณ เห็นทำ
หน้าจกจรวนคแล้วประเคียดกตบทงลงไปกับพน เจ้ากรมกตบจรวน
กตบให้ไปตามหมอมาทนท แต่หมอมายังมีทงถึงนายสุวรรณก็ขาดใจตาย

นายทองอินทน์ไปตรวจดูถนัดถนี่ ๒ - ๓ ครั้ง กับดูในกระเป๋าดูแล้ว
ก็คิดว่าเขาจริงดังเขี้ยวชอกมาชอกหนึ่งและพูดว่า

“ฉันนึกแล้วชาตาย เสียขายจริงหนักปากไป ฉันควรจะบอกท่าน
เจ้ากรมให้ระวัง ในเรือนนี้เคยคงแค่นี้ ให้มาจับเจ้าบอย เขาเถอะ เขาเถอะ
นายสุวรรณคงโทษตัวเองเสียเร้นแล้ว ก็จะได้ไม่เปลืองเวลาศาล พ่อวัด
ก๊อปปี้บ้านเถอะ เมื่อท่านเจ้ากรมกองกระเวน ท่านคงการควรวาเมื่อไร
ท่านก็จะให้ไปตามเองแหละ”

เมื่อความเป็นเช่นนั้นแล้ว ข้าพเจ้าไม่จำเป็นต้องกล่าวว่าการของ
กระเวนได้ปล่อยตัวนายกรทนต์ ส่วนजनหยงนักได้ตั้งควรรณศาลชำระ รับ
พระราชมารยาตามโทษานุโทษ และมองชั่งกับนของหอการมของกระเวน
ก็ได้ฟ้องในศาลกงซุดอังกฤษ รับโทษตามสมควรเหมือนกัน ส่วนผู้ที่ได้
ฝากเครื่องเพชรให้นายสุวรรณซ่อมแซมก็ได้รอง ๆ คนก๊อปปี้ไปแทบทุก
คน เรื่องขโมยเครื่องเพชรก็เป็นอันยุติกันเท่านั้น

นายแก้ว

นายขวัญ

๓. ความลับแผ่นดิน

วันหนึ่งไม่กี่เดือนมานี้ ข้าพเจ้านั่งเล่นท่าอยู่กับนายทองอินที่บ้าน
นายทองอิน คนไร้ขนมาบอกข้าพเจ้า.....ปลัดทูลฉลองกระทรวง.....
มาคอยอยู่ข้างล่างอยากจะพบนายทองอิน ๆ ก็รีบลงไปต้อนรับท่านเจ้าคุณ
นน แล้วก็เชิญขึ้นมาบนหอรบแรก เชิญให้นั่งตามสมควรแล้วท่านเจ้าคุณ
ก็พูดว่า

“ฉันจะมาหาเรื่องไปรวบ”

แล้วก็แสดงข้าพเจ้า เมื่อข้าพเจ้าเห็นดังนั้น ข้าพเจ้าก็รีบควักกระบี่
จะไปดั้มมือให้กต แต่นายทองอินจึงพูดขึ้นมาว่า

“นายวัดนี้เป็นเพื่อนเอกของกระผม กับเป็นผู้ช่วยอย่างสำคัญด้วย
เพราะฉะนั้นถ้าได้เท่าไรมาหากระผมด้วยจะดีกว่า หรือจะดีกว่าการจับอะไรทาง
อื่น ได้เท่าใดได้นายวัดได้”

ท่านปลัดทูลฉลองแสดงข้าพเจ้าอีกครั้งหนึ่งแล้วก็พูดว่า

“ถ้าจะงบนเป็นเรือโค่นหรือว่าทริอควมทณจะพูดกรณ จะไม่แพ้
หลายไป”

นายทองอินตอบว่า “ได้เท่าควรเรือได้ว่ากระผมกับนายวัดจะไม่ให้
รู้ความแพ้หลายไป กระผมอาจจะบอกกับได้เท่าได้ว่า ทงตัวกระผมเอง
ทั้งนายวัดจะไม่ยอมปากพูดในเรื่องนี้เลย จนกว่าจะได้รับอนุญาตของ
ได้เท่า”

ท่านปลัดทูลฉลองของพอยกหน้า นั่งครองอยู่ประเดี๋ยวหนึ่งแล้วทูลว่า
 “มณีนามชกกับฉนวนว่า คิวท่านเป็นคนช่างดัดช่างเรื่องโคตคความขึ้นใน
 กรุงเทพฯ เพราะฉะนั้นจึงมาหาท่านเพื่อจะให้ท่านช่วยในการดำเนิน
 อย่างหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องกับคัวฉนวนมาก ถ้าฉันไม่ได้ความแน่นอนคราวฉนวน
 เป็นคดียิ่งเสียคนเป็นแน่”

นายทองอินจึงถามฉนวนว่า

“เรื่องราวฉนวนเป็นอย่างไร ขอให้เจ้าคุณเอ้าให้กระผมฟัง”

เจ้าคุณทูลว่า

“ก่อนทูลฉนวนเล่าเรื่อง ให้ฟัง ฉนวนควรจะต้องยกเรื่องเงินให้คำ
 บัวยการท่านเท่าไร”

นายทองอินตอบว่า

“เจ้าคุณไม่ควรถกเรื่องเงิน เมื่อการดำเนินไปแล้วถึงค่อยทูลกันก็ได้
 ขอให้เจ้าคุณเอ้าความให้ผมฟังดีกว่า”

ท่านปลัดทูลฉลองก็เอ้าความดังต่อไปนี้

“ใน ๓-๔ เดือนที่ล่วงมาแล้ว มีความคับคั่งๆ ซึ่งรัฐบาลต้องการ
 ระเบียบ ได้ออกกฎไปถึงหนังสือพิมพ์และถึงผู้คนที่ไม่ควรทราบหลายข้อแล้ว
 โดยมากข้อความอย่างนั้นผมทราบกับคัวฉนวน มีคัวฉนวนคนหนึ่ง มีทางที่
 ข้างจะออกออกไปโตมอยู่ด้านทาง คัวฉนวนก็ยินยอมอยู่แข็งแรงเช่นอย่าง
 ไม่ได้ออกจากออฟฟิศฉนวน เพราะในออฟฟิศฉนวนมีอาจารย์เห็นอยู่โลกเพียง
 ๓ คน คือเดียนาคคัวฉนวนและเดียนานุการเดียนาค แต่กระนั้นมุลูจากที่ทาง
 หนึ่งนั้น และกล่าวความดังซึ่งหนึ่งนั้นเดียนาคก็ไปโปรดให้ย้ายเดียนานุการ
 ไปทำหน้าที่อื่นแล้ว แต่ความก็ยังได้ค้อออกออกไปได้ เพราะฉะนั้นจึงมี

ความแน่ใจมากขึ้นอีกว่า ทวีปไม่ได้อยู่ที่กระทรวงของตน ครั้นมาถึงวัน
 ขึ้น ๕ กระทรวงต่างประเทศได้ส่งสัญญาต่างประเทศฉบับหนึ่งมาหาหรือ
 เหน็บคัมมิสชันเนอร์ ฉันจึงรีบวิ่งไปดูจนเพื่อจะได้หาหรือเหน็บคัมมิสชันเนอร์
 แต่ครั้นเช้าวันนั้นฉันค้นคว้าสัญญาฉบับนั้นหาไม่พบไม่ทราบว่าย้ายไปไหน ฉัน
 ถามคนในกระทรวงว่าใครได้เข้าไปในห้องฉันนั้น ก็ได้ความว่าฉันเข้าไป
 ก็ไม่ต้องถาม ก็นายเหล็มนัดฉันแยกของฉันคนหนึ่ง กับนายจันเดธานการ
 รองรองเสนาบดีคนหนึ่ง ฉันก็ไปตามนายจันเดธาน นายจันเดธานบอกว่าไม่ได้
 เคยเห็นร่างหนังสือสัญญานั้นเลย และเขาไปในห้องฉันนั้น เพื่อเอาหนังสือ
 ราชการไปวาง ให้บนโต๊ะแดงก็กดบ๊อคออกมาข้างนายเหล็มนัดฉันเป็นพยาน
 ภายหลังฉันเรียกนายเหล็มนัดมาถาม นายเหล็มนัดปฏิเสธว่าไม่ได้เข้าไปใน
 ห้องเลย แค่มือนายจันเดธานนัดฉันขึ้นๆ ยืนยันเขาจริงว่าได้เขาไปจริง ฉัน
 ก็ทราบได้ว่านายเหล็มนัดคงพรางซุกใช้กำลังคนใดความจริงว่า นาย
 เหล็มนัดได้เอาร่างสัญญานั้นไปจริง และได้ขายให้กับผู้ซื้อคนหนึ่งเป็นเงิน
 ๑๐๐ บาท ฉันยังไม่เชื่อกไปที่บ้านนายเหล็มนัด ฉันกับนายจันช่วยกันค้นทั่ว
 บ้านก็ไม่ได้ร่างสัญญานั้น ซักนายเหล็มนัดก็ไปแจ้งขายออกมากว่า ผู้ซื้อ
 สัญญานั้นชื่อนายเปตยเป็นคนที่เรารู้จัก ฉันจึงให้พ่อกระเวนไปคอยรักษา
 อยู่ที่บ้านนายเปตย และคอยคุ้ยคุ้ยดูว่านายเปตยจะไปรังไหมหรือ
 จะมีผู้ใดมาหานายเปตยบ้าง ฉันหมกบังนัยไม่ให้รู้ทำอย่างไร ครั้นจะไป
 เฮอร์คนบ้าน นายเปตยก็จะเกิดเหตุฉาวโฉ่ แต่ร่างสัญญานั้นถ้าทราบ
 แพร่หลายไปถึงข้างโน้น น่ากลัวจะเกิดเหตุใหญ่ เพราะฉะนั้นฉันจึงมาหา
 ท่านเพื่อจะปรึกษาว่าควรจะทำอย่างไร "

นา ธนดำรงหือรับแรกหือกนขาว หือเรียนหนังสือเป็นหืออยู่ข้างนา
 หือพนเราไปเป็นหือกนขาว ข้ามฟากเขื่องเป็นหือรับแรกยาวคดคด
 แค่นาบ้านคดหือบ้าน แคหือรับแรกนไม่ค้อยโตไรบคดนกุญแจ หือ
 เรียนหนังสือเป็นหือทนายเปลี่ยนใช้เดมอ เมียนายเปลี่ยนใช้หือรับน
 หือหนึ่ง เป็นหือหนึ่งทำงาน คุณนายผู้หืองานใจค้ ไม่ไกรจะค้ไกรโดย
 เห็นคนรือทานเป็นค้อยให้อู้เดมอ เห็นคนเจ็บเราค้ช่วยใจค้จริง ๆ”

ข้าพเจ้าฟังคดคดแล้วถามขึ้นว่า

“ก็แกไปโตความยังนาหือไปประโยชน์อะไรนัง นายทองอิน
 หือเราเหอ ๆ แล้วค้อยว่า

“ไม่ประโยชน์มาก ค้นวันบางค้จะได้รางวัลของเจ้าคุณกตบค้น”

ข้าพเจ้าถามว่า “จะไปเอามายังไรค้”

นายทองอินคดอเขาหือมาค้อยจากกระเป่าหือหนึ่งวางลงบน โต๊ะเขื่อง
 คดอว่า ข้าพเจ้าคดไปแกค้ เห็นมกุญแจทองหนึ่ง ค้ว่านหลายค้อยกับเครืองมือ
 ค้าง ๆ ค้กหลายค้อยข้าพเจ้าถามว่า

“เฮะ น้อไรค้น”

นายทองอินคดโดยหน้าค้าเขื่องว่า

“เครืองมือค้สำหรับย่องเบาน่าค้”

“แกจะใช้เองน้อหรือ”

“แน่นอน ถ้าจำเป็นค้นก็ใช้ แคหือหวังใจว่าจะไม่จำเป็น”

“คุณากค้ค้อยนค้อยอยุ่ค้กนอ้นน”

“ก้นากอ้ว แครอให้แกเจ้าใจว่า ถ้าค้นเห็นทางค้นแล้วค้นค้งไม่

พจนายทองอินพูดดังนั้น บินกลับจากมือเจ้าของบ้าน นายทองอิน
หัวเราะก๊าก ๆ แล้วก็ลุกขึ้น โดกหน้าต่างแล้วดู ราชเจ้าโศกตามออกไป
พาดวงจันทร์ขึ้นอยู่บนจันทน์ออกถนน ไม่เห็นมีใครได้เข้ามาเลยสักคนเดียว
นายทองอินไม่พูดจากับราชเจ้าอีกเลยจนถึงบ้านแล้วจึงพูดขึ้นว่า
“เขี่ยไปไม่ตำรา”

ราชเจ้าจึงพูดขึ้นว่า “ก็แกไปชุมนุมกันไหนกันล่ะ”

นายทองอินหัวเราะแล้วพูดว่า

“ก็ฉันเข้านกับมันออกนอกถนนจะไม่ยอมงใจใคร”

“เอะ มันแกไปกับมันเขาทำไม”

“ตามเจ้าไปด้อมมันหัวกระโหลก”

“ถ้าหวั่นประโยชน์อะไร”

“นี่แน่ฉันจะเอาให้ฟัง มันจับตัวโศกความแน่นอนแล้วว่าจะของเจ้าบุญมี
ราคา เราเก็บเงินขึ้นบนถนนทั้งหมัด ที่เขาจะไม่ได้ขึ้นอย่างแค้นหนึ่งร้อย แต่
มันแหละยังไม่แน่นอนยังสงสัยอยู่ เพราะฉะนั้นฉันจึงต้องคิดอ่านเหินหนี
คิดอ่านเหินหนีความขโมยในบ้าน ถ้าหวั่นประโยชน์จะลงมาถึงตัวหรือ
ไม่ลงมาถึงฉันก็ลงมาถึงเจ้าบุญมีอยู่แล้ว”

“ก็รู้แล้วมันประโยชน์อะไรล่ะ ข้าของพนักไม่ได้อะไร”

“ไม่ได้อะไรก็ลงมือไปเถอะ เขาแตกดับไปนอนเฉยๆก็เถอะ พงุนเขา
ดัก & โฆงหรือ & โฆงถึงค่อยมาใหม่ก็ได้”

รุ่งเช้าราชเจ้าไปถามเวลาที่นายทองอินนัด เห็นครึ่งเช้าไปในห้อง
รับแขกไม่เห็นมีใคร ดักครู่หนึ่งมาแก้หัวหงอกแดงตัวเรียวร้อย แต่ก็ถอน
ข้างไปราดน้ำเห็นห้องโถงก็ห่อหุ้มกระต่ายรุ่มร่ามขึ้นมา และถามว่า

“คุณทองอินอยู่ไหนจ้ะ”

ข้าพเจ้าตอบว่า “เขาไม่อยู่เขาออกไปข้างนอกยังไม่กลับ”

ตาแก่เถียงข้าพเจ้าว่า “เขากลับมาแล้วหนานจ้ะ” แล้วอีกหัวเราะ

เกก ๆ ออกมา ข้าพเจ้าจึงจำได้ว่านายทองอิน ก็เคยพุดคุยหัวเราะกับเรา
ด้วย

นายทองอินถามว่า

“เป็นยังไง – แ่่งควยงคงโตไหม”

ข้าพเจ้าตอบว่า “โตมาก – เป็นไหมใครรู้จักแกเป็นแน่”

นายทองอินยิ้ม แล้วแกก็ห่อกระดาษหนึ่งออกและอธิบายว่า

“นั่นนั่นได้ไปทำดอกไม้อย่าง โหม่นมาจุ้เจ้าและเป็นควนคดๆ เทียว
วันนแกเอาไปด้วย”

ข้าพเจ้าถามว่า “จะเอาไปทำไหน – จะเอาไปทำไม – รอให้อธิบาย
ให้เรารู้”

นายทองอินก็อธิบายว่า “วันนตาแก่คนนจ้ะไปกินชุ่มชุ่มอยู่ทหน้า
บ้านนายเป๊ตย่น แล้วจ้ะเมเย็นคดแฉนรับรดน้ำทบแก ๆ จะร้องให้เอะอะเอ็ด
ตะโร เมื่อนายเป๊ตย่นคงออกมาช่วยคาถาแก่นั้น คงจัดการให้คนหามแกเข้า
ไปในบ้านนายเป๊ตย่น ห้องเขียนหนังสือเป็นห้องที่เหมาะสมกว่าห้องอื่น เพราะ
มีเกาธอนนอนอยู่พร้อมแล้ว คาถาแก่จ้ะควรดวงกว้างใหญ่ ร้องรธยาเมื่อย
นายเป๊ตย่นคงไปหาหาให้แก ข้างนคาถาแก่จ้ะคงห้องด้อยให้เข็ด ถ้าได้
หนังสืออ้ากัญแก่จ้ะนอนนิ่งจนกินยาแล้วแกจ้ะออกมา แต่ถ้านแกกินไม่พบ
จะร้องกระโถนไฟใหม่ให้เข็ดตะโร ส่วนควยพอดคดต้องรีบจุคคดกไม่ปาเข้าไป
ในห้อง แล้วจ้ะกอดคอกุเขาเถอะจ้ะจะเป็นอย่างไรค้อไป”

ว่าแดงผากนมาทหน้าบานนายเป๋ี่ยน นายทองอินเดินไปเดินมาอยู่
 ด้กักรูหนึ่งก็เห็นคนวิ่งมากระซิบอะไรกับนายทองอิน นายทองอินพยักหน้า
 บอกกับราชเจ้าว่าให้เดินไปเดี่ยทางอื่นก่อน แต่เมื่อเธอะเธอะจนจ้งค้อยมา
 ราชเจ้าก็คอยอยู่ไม่รำกโดยนเดียงเธอะเธอะ ราชเจ้าวิ่งไปเห็นนายทองอินซึ่ง
 ปอดมเป็นคาแก่ณนอนอยู่ตรงถนนหน้าบ้านนายเป๋ี่ยนมรดกอกก้าคอคอย
 โกัด ๆ นน กับมคนแ่งค้วอย่างเอนคึดแนมนอนอยู่รางคาแก่ คาแก่ณก้าดง
 คาเยนคึดแนมเอ็คกระโร ท่านเยนคึดแนมพุทธรนว่า

“พุทโธฉันไมไ่แดงเดียนะดูง ฉันคิงมาหุยกไม่ทัน”

คาไมทิ้งร้องกระโกนกรัด ๆ

“อะไรคิงไม่ทัน - โกหก - โกหก”

ท่านเยนคึดแนมคอบว่า

“พุโธ ครึง ๆ นา เขาเธอะดำดุงเจ็บ ฉันจะรับเขาขนมไปส่ง
 โรงพยาบาลเขาใหม่ละ”

คาแก่คอบกระโรกว่า “ไม่เอา เขาขนมมาทับแล้วมิหน้าจะเขาไปให้
 อ้ายหมอฝรั่งอีก”

ในเวลานั้นภรรยานายเป๋ี่ยนได้ออกมาแล้ว เมื่อได้ยินคาแก่กับ
 เยนคึดแนมทะเลาะกันเรณนแรงพุทธรนว่า “ดูมาพักในบ้านฉันก่อนก็ได้”

ท่านเยนคึดแนมพุทธรนว่า

“ถึงยังงี้ ๆ รอให้ฉันได้ทำขวัญดูงหน่อยละอะ”

“ทำขวัญทำขวัญอะไร - ไม่เอา - ไปให้พันเถอะ”

ท่านเขมดัดแผนกยกใหญ่ แล้วกับชวนไปบนรถกระบะไป ค่ำเมื่อ
 X หมดแล้ว ข้าพเจ้าจึงได้เห็นหน้าท่านเขมดัดแผนกขึ้น นึกขมในใจ เพราะ
 ไม่รู้คนอื่นคนไกล ก็อนายแถมนั่นเอง

ทุกคนโรยหน้าเปลี่ยนช่วยกันหามนายทองอินเข้าไปในบ้าน ข้าพเจ้า
 ก็ตามเราไปแต่ไม่ให้คนในบ้านเห็น แล้วข้าพเจ้าก็ไม่เอนอยู่ในพุ่มไม้แห่ง
 หนึ่ง รินหน้าทางห้องเรียนหนึ่งห้อง ส่วนนายทองอินนั้น ๆ ก็ไคยงเดี่ยว
 แออาเอะอะเสียงคนยุ่งอยู่จนคังคกกลงนำเราไปในห้องเรียนหนึ่งห้องตาม
 ประตังครองเรา

ข้าพเจ้าคอยอยู่ไคยงเดี่ยวเียบไปสักครู่หนึ่ง แล้วไคยงนายทองอิน
 เรียกชื่อข้าพเจ้าเบา ๆ ข้าพเจ้าก็เข้าใจรัก ๆ ใจจุคคอกไม้ ในทันใดนั้น
 นายทองอินร้องกรกขนาว่า “ไฟไหม้” ข้าพเจ้าก็ปากคอกไม้เข้าไปในห้อง
 ตามทันทันใจ ควันพลุ่ง ๆ ออกทางหน้าต่างคูกคล้าย ๆ กับไฟไหม้จริง ๆ
 ประเดี๋ยวหนึ่งไคยงมีเก้านายเปลี่ยนวิ่งลงมาจากข้างบน

นายทองอินกอด รุนจากเกาะทอนอยู่กวนมือ ให้ข้าพเจ้าเข้าไป
 ข้าพเจ้าก็รีบเข้าไปเอนอยู่ข้างห้องเกาะ นายทองอินดงนอนอย่างเต็ม

นายเปลี่ยนวิ่งเข้ามาในห้องไม่เหลียวซ้ายแลขวา ครึ่งไปก็ผ่านนั่ง
 แหงหนึ่งเข้ามาออกผ่านนั่งนกเบคโมธอรออกมา ในทันใดนั้นนายทองอินก็
 โคธจจากเกาะอะเร้ากับนายเปลี่ยน แคนายเปลี่ยนหันมาตรงเข้าโถมนาย
 ทองอิน นายทองอินเป็นคนแข็งแรงกว่าก็ปัดถนัดมือกับพม นายทองอิน
 ก็เข้าม้อบกับนายเปลี่ยนไว้เพอมนให้ร้อง ข้าพเจ้าก็ออกมาจากที่ซ่อน
 ไปเข้าช่วยนายทองอิน แคนายทองอินพยักหน้าไปทางผ่านนั่งที่เบคอยู่
 ข้าพเจ้าก็เข้าใจจึงวิ่งไปหยิบหนังสือซึ่งอยู่ในรูมนั้นได้ ๑ เรื่อง พอหยิบ

หนึ่งต่อโคแถวหนึ่งมาจะช่วยนายทองอินอีก นายทองอินบอกกับราชเจ้าว่า
 “พอวัวขย่ำรอ - โคค - เรว - ฉนั้นจะไปท่หลัง”

ราชเจ้าก็โคคหน้าค่างวิ่งชอกถนนไป จึงกลับไปบ้านนายทองอิน
 คอยอยู่ไม่รำนายทองอินก็กลับมา ราชเจ้าถามว่า “แกเจ็บท่ไหนบ้างไหม”

นายทองอินหัวเราะแตรพูดว่า

“ไปตามชาวเมืองเขตรเบื่อนเห็นจะดีกว่า ท่านขุนนางอวาระคง
 นอนไปหลายวัน พุทไซ่พอวัดคนนะถึงแกกขย่มแรงมากหนา” ว่าแล้วก็
 ถอดวิกออกจากหัว หัวเราะกึก ๆ แล้วพูดว่า “คราวนี้อวาระเบื่อนเห็นจะ
 ไม่คู่ถูกคนแกชกค่อไปละ ถ้าไปถูกอ้ายแกเกพนดก ๒-๓ ทนก็เห็นจะไม่
 ได้การ”

แล้วนายทองอินกับราชเจ้าก็พากัน ไปดินเนอร์ที่บ้านเจ้าคุณปัด
 ทุกองค์เป็นการด้นโภชในการที่ช่วยกันรักษาความดับแค้นคืนไว้ได้

นายแก้ว—นายขวัญ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
ที่มีต่อพฤติกรรมการบริโภคของผู้บริโภคในประเทศไทย
โดยมีกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้
“การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ” ส่งผลต่อ “พฤติกรรมการบริโภค” อย่างไร

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
ที่มีต่อพฤติกรรมการบริโภคของผู้บริโภคในประเทศไทย
โดยมีกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้
“การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ” ส่งผลต่อ “พฤติกรรมการบริโภค” อย่างไร



